

Mattiyo'η
Belétullê'η
Dombore.

Magara 1

¹In dombore Îsa diirîe'îi, Îsa Daûd'îŋ kwě, na Daûd Birâim'îŋ kwě, ²Na Birâim Isâ'îŋ Bâ, na Isâ Yagûub'îŋ bâ kééŋá, na Yagûub Jada'îŋ bâ na kééŋ bârŋa. ³Na Jada Perez'îŋ bâ kééŋá na Zera kí Tamar, na Perez Hezron'îŋ bâ kééŋá, na Hezron Ram'îŋ bâ kééŋá. ⁴Na Ram Amminadab'îŋ bâ kééŋá, na Amminadab Nahason'îŋ bâ kééŋá, na Nahason Salamon'îŋ kwě. ⁵Salamon Boaz'îŋ bâ kééŋá, na Boaz Obed'îŋ bâ kééŋá, na Obed Îsa'îŋ bâ kééŋá. ⁶Îsa Daûd'îŋ Ába kuri'îŋ bâ kééŋá, na Daûd Silimân'îŋ bâ kééŋá asá kí Uriya'îŋ yáa'îŋ kwě dorá-ii. ⁷Silimân Rehobaam'îŋ bâ kééŋé, na Rehobaam Abijah'îŋ bâ kééŋá, na Abijah Asa'îŋ bâ kééŋá, ⁸Na Asa Jehosaphat'îŋ bâ kééŋá, na Jehosaphat Joram'îŋ bâ kééŋá, na Joram Uzziah'îŋ wúo kééŋá. ⁹Uzziah Josam'îŋ bâ kééŋá, na Josam Ahaz'îŋ bâ kééŋá, na Ahaz Hizíkiya'îŋ bâ kééŋá. ¹⁰Na Hizíkiya Manasse'îŋ bâ kééŋá, na Manasse Amon'îŋ bâ kééŋá, na Amon Josia'îŋ bâ kééŋá. ¹¹Na Josia Jekniah'îŋ wúo kééŋá kí kééŋ bârŋa'îŋ ila tin-lé alá Bábilóníŋá kurré. ¹²Asá bá bílóníŋá'îŋ jurrúuŋ ila agíní, Jekniah bá Selti'îŋ bâ kééŋá, na Selti Zerbabel'îŋ wúo kééŋá. ¹³Zerbabel Abiûd'îŋ bâ kééŋá, na Abiûd Eliakim'îŋ bâ kééŋá, na Eliakim Azor'îŋ bâ kééŋá. ¹⁴Azor Zadok'îŋ ba kééŋá, na Zadok Asim'îŋ bâ kééŋá, na Asim Eliûd'îŋ bâ kééŋá. ¹⁵Na Eliûd Eleazar'îŋ bâ kééŋá, na Eleazar Mattan'îŋ bâ kééŋá, na Mattan Yaûb'îŋ bâ kééŋá, ¹⁶Na Yaûb Ísib'îŋ bâ kééŋá alá Moo'îŋ toŋ'îŋ sid kééŋá alá kîe Îsa-sí kaarîŋi-ii nás kona Jáásodunjo kaníe. ¹⁷Kin tawraŋa nyét bás Birâim na Daûd-lé bá weyye oŋŋaal kaŋîŋ kin tawraŋa. Míin Daûd-lé namaŋ Babilôn'îŋ jurrú'îŋ, na Babilôn-lékí Jáásodunjo tawraŋa nii-ii gé weyye na oŋŋaal. ¹⁸Îsa'îŋ Jáásodunjo'îŋ daariŋ alá eŋa kí kin korana. Dééŋ íya Moo, Ísib namás Moo-sí tío ásán jee, iláŋ waar ná yeeŋ ás káyítieba, Moo yé naamás oome eŋa kí kuo tiyyáŋa'îŋ dorá. ¹⁹Marraŋ Ísib dééŋ toŋ'îŋ sid, yé duó wárig kééŋ á nyánába dééŋ tabu'îŋ álán son dorog á eeŋba, lia namá káríkí kajala alá júní. ²⁰Iláŋ alá yé kila útóná'îŋ risiŋo, na Lonpiíŋ meleg namás yee-sí lóónóla kí yíeŋa namás in kwă, "Ísib Yaûb'îŋ kwě, kaŋîŋ áitiŋba álán díŋ yáa'îŋ kwě Moo-sí jabúŋ, iláŋ ná bá jí jaŋ álán jây yee-sí kíkúo tiyyáŋa'îŋ dorá. ²¹Yé kwě níŋ kiri, námás kona in kaníya Îsa, yé námás kwa-sí jópó kíeŋ kattíeŋ-lé. ²²Kin nyét bá iláŋ iŋi ásán eeŋ in nála alá Lonpii kwă kí domoŋ kwă'îŋ dorá, kowe, ²³Tullé jây idíŋ nás yé Selbé na yé bá síŋ kwě kiri-ii, námás kona in kaníya Imánwel- asá in loŋa "Lonpii kíeŋ kaŋ." ²⁴Lonpií'îŋ Meleg namás Ísib-sí kwă sógás jawla ná díŋ yáa'îŋ kwě jabu'îŋ. ²⁵Marraŋ yé ás lúnŋiŋiba namaŋ yáa kiri. námás kona Îsa kaníe.

Magara 2

¹Lia namá Îsa-sí kaarîŋ deem betlaam-lé Yûdiya dió, ába kuri Herôd'îŋ tin-lé, namá guud dunjo díŋ paago kí Jurusalam'îŋ garib'îŋ ere namá in kwă, ²"Áli-ii alá Yaûda'îŋ ába kuri-sí kaarîŋi-ii? Kí úrí-sí kaŋîŋa kí garib'îŋ ere poí ká éla ásán yee-sís jujjé â. ³Alá míŋ ába kuri Hirôd kelamá, námás kilmá sonrog eŋa, na Jurisalam'îŋ kwa nyét kí kîe kaŋîŋ. ⁴Hiródos namá kwa nyét-sí iso, Sagala namaŋ rim kwă namaŋ kuldíŋa-sí námás in kwă, "Jáásodun-sí aál kaarîŋi?" ⁵Námás in aánjé, "Betlham Yûdiya'îŋ deem-lé, inná laŋ alá domoŋdunjo rímmenŋ piyá, ⁶Marraŋ bí, Betlham alá Yûdiya'îŋ suuru-lé kee, Yûdiya'îŋ tabuŋa-lé soŋŋá ittá á baŋba díeŋ dió, díeŋ dió tabu áŋ kóróba álán éle ná tabu eeŋ kúŋŋ kwa Israílíŋá-le." ⁷Lia Hiródos Iskirút námás duó riyyâ-sí tarí piyá alá iŋó kaa kee, na naán kééŋá ná lóónóla. ⁸Namá Betlham ádden piyá, námás i kwă, "Boo ná ila kwě-sí burgúló tíllândiŋ. Na abás bummónŋ yee-sí, báis ka-sí bwa ná dog êl nás yee-sí mujjé mujjé piá. ⁹Lia alábá ába kuri kelamí, namá dééŋ dorá tío ná nyáná, námás tuuŋa ná laŋ kí garib'îŋ ere ná díeŋ tabu'îŋ ere namaŋ ide írí keera alá asá kwě ittí kéná. ¹⁰Alá bá úrí-sí jágîla,

namá kilmãja soŋã simmó inji. ¹¹Namá tón keéné ná kwě ittî-sí kãgile kí déén Íya Moo. Namá dû kúnul kí kurno nás kúmé káwe. Namás díen silinsilínyá'ŋ gubul kãwlie na Dolé, na súulá murréna ná kanie. ¹²Loŋpii namá sãwgeŋ piá kí yíeŋa álãŋ Hiródos-lé á kawŋieba, lia alábá kôilŋ-ii álãŋ kawŋiya namá díen bãru'ŋ dorá keer kábé. ¹³Lia asá bá kawle, Loŋpii'ŋ meleg namás Ísib-sí lóónóla kí yíeŋa namás in kwã, "Jawlas nás kwê-sí jabu kí déén Íya ná Pûl'ŋ bãru boo. ðllâ bã-ii namaŋ nîŋ gí sîŋ ká waa, Hiródos yé kôil álãŋ kwê-sís puu."¹⁴Kí ila luul Ísib namá door na kwê-sí bawa kí déén Íya namá pûul'ŋ bãru nyanã. ¹⁵Yé bãn di-ii sã-ii namaŋ nîŋ Hiródos wayí. Innãn bãn een inná alá Loŋpii kwã kí domoŋkwã'ŋ dorá, "Pûul'ŋ bãru'ŋ paál bãn dúiŋ kwê-sí arîŋ."¹⁶Lia Hiródos, alá bá jãgíla ná tullé áiba kí duó riyã'ŋ dorá, namá kilmá sondonog eŋa. Namá kwa ádden piá ná dogólá keya dokkéŋa-sí nyét kawŋi alá kíeŋ ayánã aw kaŋí kila alá Betlaham kaŋi na bãru'ŋ dió, ila tin'ŋ eré namás iláŋ tiél déllin kí duó riyyã'ŋ dorá. ¹⁷Namá innálaŋ eŋa alá domoŋ duŋo Jeremãya risiŋo, ¹⁸Namá urú kómóla Rãma dió, kola soŋã, Rasél kola kómóla kéén dogólá'ŋ uŋ, namá íríní ásãŋ kalawã káwa iláŋ nás keerna ás keba." ¹⁹Alábá Hiródos way-ii, Loŋpii'ŋ meleg namás Ísib-sí lóónóla Pûl'ŋ bãru namá in kwã, ²⁰Jawlas nás kwê-sí jabu'ŋ kí déén Íya ná díen suuru-lé bawŋi Israíl, kwa alá dogólá'ŋ kuínã kôilinji-ii yeen kúsiŋi. ²¹Ísib na door, namás kwê bawa kí déén íya namá díen bãru píŋi Israíl. ²²Marraŋ namá kel amí ná Arsílios bãru-sí tío déén bã'ŋ lóóle hiródos'ŋ, namá lóo kãli piyã álãŋ dii-ii píŋi. Lia Loŋpii namá sãwgeŋ piá kí yíeŋa, namá Galíle-sí júndí ²³Namá nyãna ná deem Nazares-lé ooŋo. álãŋ inná laŋ een alá domoŋ kwã kirsíŋul, inná laŋ namaŋ níŋ Nazarene kaŋiŋi.

Magara 3

¹Kila sogã-lé namá Yáaye jálo-duŋo éla nás Guudpááliti negêb-lé ná in belé'ŋ, ²Karra bawŋi kíeŋ jittina-lé, jawil'ŋ kuriŋ dakkis piá." ³Bã eŋ inã waar domoŋ duŋo Asiyã'ŋ dombore-lé, "duó díi bá urú laddi jutã negêb-lé, 'Loŋpii-sís dorá báãŋo nás tiyyã bã, lóo-sís taraas bã álãŋ ilŋi ná jee." ⁴Na yáaye bãŋ kamal'ŋ darma jíŋítienji-ii na kéén kãwlá karma'ŋ, na bãŋ kawŋa aam na Naasu'ŋ day-ii. ⁵Lia namá kwa nyét kãrul alá Jurisalam kaŋi namaŋ roo Urdun'ŋ túgããŋãle ná dê-lé kéle. ⁶Ná déén dóŋa kãlínul roo Urdun-lé, naŋ karra kawŋie kíeŋ jittina-lé, asá yeen kine. ⁷Marraŋ lia alá bá kaw soŋã kãgile Parasina na Saddusa ná jáliŋo'ŋ lô kéle, Yé namás in kwã, "Bí apsaper'ŋ dogólá taga ay-ii sîŋ boró alá ila jitti'ŋ-lé ãl úndul. ⁸Kwã biŋi soŋã ásãŋ jittina bundí. ⁹Kíeŋ suurnã'ŋ déllin a bírsiŋba, 'kí dáŋ-si bã Birãm-sís kaŋ, abáis ká áwaba biŋa-sí Loŋpii taga jági sîŋ Birãim'ŋ dogólá-sí annaŋ kin kítiŋóle-ii. ¹⁰Innãn baw bãn beet kurú it ná kwã tulléŋa á kirelba, bãn kande námã útu kabíya. ¹¹Ká álo gín kí koro kíeŋ jittina'ŋ marraŋ duó kee ná úndul ná ká déén dáwlan'ŋ boot taga áŋ ulóba. na yé lió gín kí kuo na kí utú. ¹²Na yé mutôg dóŋa bãw nás kaŋ-sí kí kurso kergel pii namá kéén kaŋ bãw ná kúluma-lé jaa. Marraŋ déén yio-sí bãn kí utú suu." ¹³Lia alábá Ísa deem Galíli-lé éla roo Urdun-lé alá si íimeŋa'ŋ amí Yáaye'ŋ dóŋa. ¹⁴Marraŋ Yáaye bá piyã álãŋ jasi yee-sí, namás in kwã, "Kã wêil álãŋ gis íimaŋa'ŋ jãm, namá dûilé jéela. ¹⁵Ísa namás yee-sí in kwã, "Jundí gí naa, na naa tullé-ii álãŋ kã in nãn nyé traas-ii."Yáaye namás tiina yee-sí. ¹⁶Lia alá bá yé liiŋo, Ísa in ná laŋ namá koró koró dió, jaawel namás paalíní yee-sí namás in kwã. Yé namá jãgíla ná Loŋ pií'ŋ kuo déén íri in buuŋeli ni-ii ná orrá. ¹⁷Namá gal urú kómóla jaawí ná in belé'ŋ, "In dúiŋ-si kilmã'ŋ kwê-ii alá ká wéel ka-sí déén íri gi-ii kilmã simmó-ii."

Magara 4

¹Lia Îsa—sí namá kwo killul nás jutá keríye ányídi namá kôil álán déén arrá ráan. ²Asábás Îsa buur búúño kí tóóná sooga weyyéná onjaal na kí luul weyyéná onjaal namá duur tio, ³Mesêre namá dêlé nyaná namás in kwă, "Abás jí Lonpií'ň kwě jaŋ in dító—sís in jwa ásán karan jáíño." ⁴Namás in kwă, "In rímmen ęa kí karan áiba álán daldí'ň kwě kee marran bá kí Lonpií'ň belé—ii alá déén utú kórél." ⁵Mesêre namá kello nás deem keéré, namá ton'ínsíbitle jasa, ⁶Namás in kwă, "Abás jí Lonpií'ň kwě jaŋ suur—sí jundí ná jópólé, rímmen ę, "Bán gí sń meleka ádden piá náí—iikéyal nán á jáwyâba áilán gi dító taan náí—ii taar duń." ⁷Îsa namás in kwă, "Dog in rímmen ęa dń Lonpii—sí ajarriba." ⁸Mesêre namás dog asi keer púgóná'ň írí nyáŋa namás keen kuriŋa páalí daldí'ň kí kéén ótá'ň nyét. ⁹Namás in kwă, "Kin ótá ká bán jí—sí aní, abáis kaa kugo'ň jóónó náí bagi já." ¹⁰Îsa namás yee—sí in kwă, "Karra jawńí íné, Mesêre! In rímmen ęa, "Jí nń Wúo Lonpii—sí sń kuri'ň jón nás yee táarı já dítinn'ň. ¹¹Lia mesêre namá yee—sí júńí, meleg namá éla nás táarı piyá yee—sí. ¹²Lia Îsa namá kel amí ná Yáaye—sí keyé nás Galíli keŋé. ¹³Namá Nazare—sí jundí ná Kaparnaham nyaná, alá roo teritorias na Zebolon na Naptáli—lé. ¹⁴In iláŋ ęa álán ęeń ila alá domon duño Isiyá kwă waar, ¹⁵Suuru Zabulun—lé na Suuru Naptáli—lé, ila roo'ň tabu'ň roo Urdun'ň karra, Galíli'ň na Kaldíŋa'ň dóra! ¹⁶kaldíŋa lóo dikkô—lé kań lóo tiyyâ soŋŋâ—sí nń kaġílal na yeen wayí'ň nima—lé kań, marran yeená—sí lóo sń errin." ¹⁷Ila tin—lé Îsa namás tuŋa nás guudpáalíti—ii namá in kwă, "Kíen kattiená—lé karra bawńí jawil'ň baj—s' dakki piá." ¹⁸Îsa namá Galíl'ň roo'ň írí ilńí, namá suur'ň bânŋa aw kaġile, Simon alá Patoro karńŋi, na déén bára Ándiro alán roo'ň díó kunyir kamíntiení—ii ná púúná kéélini yeen awlá kwă kań. ¹⁹Îsa namás in kwă, "Bél náí—ii kari búlo náí—ii kwa'ň awlá kwă â. ²⁰Inná laŋ namá kíen kunyira kundie ná yee—sí kari kúlul. ²¹Namás jáwla ná dúítiení suur'ň bânŋa kwa aw jáġíla, Yagûb Zebede'ň kwě, na déén bára Yáaye. yeen namá kídien bâ Zebede'ň kań pulluń'ň írí nás kíen kunyira kăwŋeli. namás tarí piyá, ²²Inná laŋ namá díen pulluń kundie namaŋ díen ába—sí namá yee—sí kari kúle. ²³Îsa namá nń Galíli'ň háraŋa—lé nń ilon nás guud páalíti, kwa—sí kí daldéńá'ň ná sń belé tullé páalí naŋ si wajána—sí nyét namaŋ nyokkêŋa—sínamaŋ kwa—sí nyéttin eperel. ²⁴ila belé tullé namá baru Síriya—sí nyét mééré, namás kwa kila asá wajana gé namaŋ ulla namaŋ roboga—sí nyét—sí epero. ²⁵Kwa soŋŋâ namá yee—sí kari kúlul Galíli'ň deema weyye—lé Jurisalam na Yúdia namaŋ roo Urdun—lé.

Magara 5

¹Lia Îsa alábá kwa soŋŋâ—sí jáġíla, namás jáwla ná púgoírinyáŋa ná di—ii dû oonjo, na kéén majira ná dêlé kéle. ²Namá Uto paalí namás in kwă, ³"Bora pattá kalá'ň kwa nyokkêŋa—lé—ii kí kwo iláŋ nás yeen kaġkńŋ jaawil'ň. ⁴Bora pattá kwa kid'ň—ii alá sugúm kańi lia kalawâ sń kań. ⁵Bora pattá—ii kwa maaleŋa—lé—ii, marran yeen mirod sń koomíya. ⁶Bora pattá buur na duur kwă—le—ii marran yeen pis nń kiŋi—ii ⁷Bora pattá kwa urma kwă—le—ii, marran yeen urma sń koomíyal. ⁸Bora pattá kwa kilmaŋa tiyyáŋa'ň na Lonpii sí nń kaġílal. ⁹Bora pattá—ii kwa alá dóńá kwe iláŋ ná yeená—sí in kariya Wúo'ň dogóla. ¹⁰Bora pattá—ii kwa kidí ná kurre iláŋ alá yeen traas gé yeen bá sń kuriŋ kań jaawíl. ¹¹Bora pattá kwa kid—sí alá kányínul naŋ kurré naŋ—sí beléńá jittńŋa ańé pié kwă. ¹²Kilmaŋa pattá bân—ii kí simmńŋ lia bá sń asana soŋŋâ baiŋ jaawíl, yeen dog domon kwă—sí kurré díen waar. ¹³Bí kera baŋ suuru'ň. marran annaŋ—sí kerra ittí ęa, páágó sá'ň? tullé ásńŋiba bá sń kinyial baġú namás kwa kí kíen tarŋa katínial. ¹⁴Bí daldí'ň lóo tiyyâ baŋ. In á lonŋba ásán ila tiyyń alá deem alá púgo írí kee ásán baw déen ulma—sí. ¹⁵In álónŋ ba ila Másarája—sí ásán mardâb'ň dú jaa, marran aw nás sidâb'ň írí jaa ásán ton nyét—sí errin. ¹⁶Aw ná díen hérre errin kwa'ň álán kíen táaríná kaġílal tulléńa kaġílal, ádan díen bâ alá jaawíl keer mujje ęeń. ¹⁷"In áis lonńítyaba âl éla ásán dáalí—sí jitti â, marran bá iláŋ el álán—sí áge nyét. ¹⁸Ká

waa gí sín kí see'η see: suuru naman jaawil nyét nín paasínó marran Lonpií'η belé annan tog–ii án paasínóba, naman nín údóna nyéttin iní. ¹⁹Duó id nás dáálí tog bíkír–sí dúso in beer–lé na kwa–sís páálí ittí bá sín kuriη jaawil'ín takka kee. Na duó abás páálí ila–sí ál lón yé bá sín kuriη appá kee jaawíl. ²⁰In nân gí sín waa, annan kien traas gé rim kwă na Paraasîna yeeη Wúo'η kuriη jaawil'ín–lé án kariyaba. ²¹Bí kel bámi alá tóóríg aáné, 'Duó–sí álán á jawba, 'Na duó ná duó–sí puy–ii bán sonná tárrá–ii na dog yé b'η jánsá oón.' ²²Marran ká waa gí sín, "Duó bi duó ná kí dééη bára kussê ge bá tárrá–ii bán jánsá oón; na duó id nás dééη bára–sí in kwă, "Jitti kwă! yee–sí dog bη jánsá'η jôn–lé kaye; na dog duó abás in kwă, 'Jí arin tóggín dawa á jan ba!' dê–lé dog bá tárrá–ii yé bán ótu poí. ²³Na abá jóil álán díloná jarân ná janí Wúo–sí bán sín jalun díi bára díη írí kila sondorog ála áiba. ²⁴Kila duléηá–sí bá inná lan lundí tabu'η liya, namá joo. main bá joo nás kí díη bára tullé been, lia namá jéla ná kíη dulééηá jarán. ²⁵Abá wajân jan bán gín waar gís lapúnóla iláin ná bí kie ban dóra ná jánsá bann–ii, lia ila duó námá–iiñ náis jansa duño–lé dóna jaa, na jansa duño ná–ii ga ila duó–le dóna jaa alá lansa–sís jaan, inná lan jì–sí námá–ii túmná jábí. ²⁶Kí see'η see gí sín waa, "Jí péll't án tawrá án joróba nama nín ari ittíríg díg jaa sôngoηa dí–ii díη suur'ín. ²⁷Jí kel jámi alá waar waa, "Péllét as jíloba." ²⁸Marran ká in gí sín waa jì–sí duó bi duó ná yáa–sí jágíla annan kóiní kí dééη kilmá yé bás jíló kí kilmá. ²⁹Abá díη núñí súru kwan–ii ná jitti piá, kí idíη alán suur nyét útu poí, bá ilá–ii–sí jarán ná marran suur ila tullé sayí, jitti kuno–sí námá jarán ná jamíni. ³⁰Na abá díη dóna súru ari jitti piá, bá jandi námá díη suur tullé sayí, kí idíη alán suur nyét útu poí. ³¹Na dog gí sín in waa, "Abá duó yáa'η kwě–sí júndí bá ǎw ná dééη gâr joo'η iní. ³²Na ká in gí sín waa, "Na duó abá dééη yáa'η kwě–sí júndí bá iláin júndí alá kí duó keer janí káwe, na abás duó keer nyaná bá dog janí keer pii. ³³Asi keer kelámi kwa toyya–lé, "ásán á aaró ba marran sín alípe â kí wúo'η kona. ³⁴Na ká in gí sín waa, "Alípe a baw ba kéréη annan daíl–túr–ii jawil'ín, idíη ná Lonpií'η kuttin. ³⁵Walá suuru'η–lé áiba idíη ná kééη tarηa'η lóo walá Jurisalam iláin ná ába kuri'η deem'ín kuriη–ii. ³⁶Alípe a jába díη tabu'η idíη ná jí taga díliw dikkô walagal pattâ tog dog án jába. ³⁷Marran ǎw ná kien beléηá yaan yaan walagal lôlo lôlo. na abás nyiñí innân bá anyídi–ii. ³⁸Kilámi ná aáné, "núñí kí núñí na dágí kí dágí. ³⁹Marran ká in gí sín waa: Abá–iiduó díη pula taan bá júndí ná taan pula keer–sí dog. ⁴⁰Na abáís duó díη júri díg riyé díη konó as jaaríníba dog. ⁴¹Na abá duó díle ari díg kóiní bá janí as jawrínaba dog. ⁴²Na duó id ná díle ari díg bawa a jolónóba áilán jáwí. ⁴³Boiní kid–sí ná–ii kanne: Bí kelbámi alá ká waa, Kwa–sí id–sí bâ alá bí bóil áísán yeeη dog káwal. ⁴⁴Na ká in gí sín waa: Boiní ki–sí ná–ii kanane bâm–sí kid–sí ná–ii kurre, ⁴⁵Lia bí bán sín Lonpií'η dogólá ban alá jaawí kee. na yé bá sín kwa jittin–sí dul–lé tokkê paalí, na kwa tullêna–sí bá sín kuy éla naman kwa jittin–sí dog. ⁴⁶Na abá kwa kid–sí bôil aila bina kôil–ii kaán nín boiní assô'η já–sí? na kwa jittin dog kan kôil–ii kila kwa–sí alá yeeηa–sí kôil–ii. ⁴⁷Na abá díη bára–sí joiñí, na ay–ii nín lón kwa kerηa lé? Na Asáriná dog kan kawé innân. ⁴⁸Iláin jí bá ǎw ná komomol jan, iná díη bâ alá jaawíl kee dog komolmol–ii.

Magara 6

¹Riyás jalínola alán díη ájí ál jaw kwa'η tabu'η alán taraasi alán álóónóla badien eré, na lia Lonpii kíη duléηá áin jáwíba jaawíl. ²Naa abá duó–sí ari janí, in ajwaba kwa'η tabu'η niná ál kil kwa panypanya asá otá–sí kwa sonná'η díó kasare alán yeeηa–sí kagílal ál yeeη tullé gé. ká waa gí sí kí seéη see: bán kawíya kien dulééηá. ³Marran abá duléηá janni, ajundíba alán dóna gogro jágil alá dóna súruari pi–ii. ⁴Lia kien duléηá bá gí kawía kí bútu. Idíη ná díη bâ bá gí law kí bútu yé bán gín jáwí kíη duléηá. ⁵Jam: Abás júmel, in abalun niná párasíná, alá kôili ná koraηa–lé kééréli ná kúmeli alán kwa sonná kaluwe koraηa–lé alán kwa kagílal. kí see'η see gí sín waa, lia

bí bá sɪŋ káɓ baɪŋ ná-ii kawíya.⁶Marraŋ bí, abás búmel, bá kíeŋ payta ɓaríti námás kíeŋ órréŋá ɓurrít-ii ila ilaŋ búmel. Órrés ɓurrí abás búmel díeŋ ɓa-sí, alá yé kí ɓútu-ii. Alá díeŋ ɓa kí ɓútu gí laɥ ɓáɪŋ jáwí kíeŋ duléŋá. ⁷Na abás búmel, uuŋa kila liŋ a bá miŋba niná ɗaldí'ŋ kwa kámiŋa, na bá ǎw ná-ii taɓu'ŋ úndula áiláŋ gís kelkámíya iláɪŋ ná kééŋ uuŋa soŋŋá kaɪŋ. ⁸Iláɪŋ, in ajeeŋ ba niná yeeŋ, iláɪŋ ná díeŋ ɓa loŋ-sí ari ná bí ɓôil alá kíeŋ taɓuŋa-lé kee iláɪŋ waar ná á ɓiŋóba yee-sí. ⁹Innâŋ-sí búmel, "Dáɪŋ ɓa alá jaawíl jaiŋ, kí kíiŋ kona'ŋ ɓagi, ¹⁰Díiŋ kuriŋ ɓá'ŋ éla, ɓáŋ eeŋ suuru-lé iná alá laawíl írí eŋa. ¹¹kiŋa-sí káɪŋ jâmma janí gís kí sog bi sog. ¹²Na jáásogís káɪŋ korroŋa idíiŋ nás kí dog kawŋel kwa kid alá dáɪŋ írí jittila kawe. ¹³Na taɓu gís jeeŋ makkéla-lé a gí jaɓíba, marraŋ jarâŋ gí si mesêreŋa'ŋ táári-lé." ¹⁴Na abá kwa-sí ɓáásó yee-sí, díeŋ ɓa alá jaawíl kee ɓiŋa dog bá gí páásó. ¹⁵Na abá jí ás jáásóba yee-sí, ji-sí dog áísɪŋ á káasolba dog. ¹⁶Buur'íŋ Jamûŋ: Abás buur jamûŋél, díiŋ waji bá ǎw ná ɓírnyá-ii, ná in álóŋba niná ɗaldí'ŋ kwa, na kíeŋ wajiŋ-sí abundíba ásáŋ kwa kiwe âl bí buur ɓaŋ. Kí see gí sɪŋ waa, kíeŋ asana ɓáŋ gíŋ kawíyal. ¹⁷marraŋ bí, abás buur ɓamûŋél, kíeŋ taɓuŋa na wajiŋa-sí ɓás ɗay-ii ɓáásó. ¹⁸Iláɪŋ áláŋ kwa kerŋa ás kiweba ása bí buurbaŋ, marraŋ déllin bá díeŋ Ába-ii nás loŋ alá ɓútuŋa-sís loŋ ɓáɪŋ jáwí kíeŋ kurro. ¹⁹Kíeŋ gubul-sí suírŋá'ŋ suuru'ŋ írí a baaba ɓará níŋ ruul amí na ásáŋ póót ás tíiɓa na áláŋ kaam á kulluba. ²⁰Kíeŋ gubula-sí ǎw ná jaawil'íŋ ge wala ruul jitti ápiɓa na póót walágal ás tiéɓa na kaam gal walá tag áŋ ɓáwɓa. ²¹Abás kíeŋ gubula di-ii baɪŋ kíeŋ kilmaŋa dog bá sɪŋ di-ii baɪŋ. ²²Suur'íŋ másárája bá núŋí-ii. iláɪŋ ná núŋí tullé-ii suur-lé, iláɪŋ ná suur bá sɪŋ pis eeŋ kí hérra. ²³Na abá díiŋ núŋí kurrá-ii díiŋ suur nyét bá dikkó-ii, na abá díiŋ hêrre alá dílé kee dikkó-ii na díiŋ dikkiŋ ay-ii níŋ lóŋ! ²⁴Álón ɓa ásáŋ duó sidda ǎw kee, ɓáŋ tog-sí jío námá tog-sí kóɪŋí, wala gal sɪŋ kí tog sabba tog kiŋi na keer-sí ná júndí. In á lóŋba áláŋ Loŋpii-sí táári já naman minimíniŋa-sí kí tin tog. ²⁵Na ká waa gí sɪŋ, Kíeŋ suírŋá'ŋ jaiŋ'íŋ uúŋ ískeŋ abeeŋ kaa níŋ ɓâm na kaa níŋ baaba na kaa níŋ ɓiŋí. kíeŋ kuíŋá jâm-lé soŋŋá tullé áibâ na kíeŋ suírŋá juríŋa-lé soŋŋá tullé áibâ? ²⁶Kíyaŋa-sí ɓagíl jaawíl: walá ráyítá ás kaɪŋba walá á kuyeba nan kúluma ás kaɪŋba marraŋ Wúo alá jaawíl kee bá ínni-ii. Na bí kíyaŋa-lé soŋŋá tullé á ɓaŋ ɓâ? ²⁷Na kiyé díiŋ díó ásáŋ déeŋ suur-sí tin nyii annaŋ selem tog-ii déeŋ jaiŋ-sí. ²⁸Kaáŋ-ii ná bí iskála ɓaŋ juríŋa'ŋ? kalá ɓagíl ɗáyŋá-sí, yeeŋ ay-ii túyítáyá. na yeeŋ walá dog táári á piɓa, na dog á túyítáyaba dakki dakki. ²⁹In nâŋ aisa waa, Silimân déeŋ jaiŋ-lé aál kééŋá kí déeŋ kuriŋ dog á jínjiba juri in nálaŋ dog. ³⁰Abá ɗáy nottô door jáá saare'ŋ bá kúyíli, na Loŋpii dog bá in nâŋ pii abá ɓiŋíti kí baj bá ɓiŋí, ɓáísɪŋ jíŋí bí asá jiiŋ itti baɪŋ ba?³¹Na iskála a ɓaŋba ay-ii níŋ ɓwa, "kaa níŋ kâm na kaa níŋ kaba?" ³²Na kin nyét-sí kuldiŋa do kaŋ kôil-ii. Díeŋ ɓa alá jaawíl kee loŋ-sí kaa ɓóil. ³³Marraŋ naa Loŋpii'ŋ kuriŋ ɓoiŋí na déeŋ taraas na lia kila nyét ɓáŋ gíŋ karilúwal. ³⁴Na liya saare'ŋ iskála as ɓaŋ ba, iláɪŋ ná saare déeŋ suur'íŋ-sí iskâl-ii. Soŋŋá-ii sog jitti kuŋo-lé

Magara 7

¹Kwa kerŋa'ŋ jandi: Kwa-sí hô as bandi ba áísáŋ ɓiŋa âis kandeba. ²As bandiba kwa-sí áísáŋ á kandeba ɓiŋa-sí, kwa-sí as ɓarri-ba áísáŋ ɓiŋa áis karre-ba. ³Kaáŋ-ii ná díiŋ ɓára'ŋ núŋí osag jalɓ, na díiŋ núŋí balda'ŋ appâ á jalɓa. ⁴Kaáŋ-ii nás díiŋ ɓára-sí in jámiŋ ásáŋ osag jarâŋ déeŋ núŋí, na jí díiŋ núŋí balda'ŋ appâ á jaríŋélba. ⁵Bí namímaŋa kwâ bí maiŋ kíeŋ baldaŋa ɓaráŋ kíeŋ kúŋi ná lóó tullé ɓagíl, námá liya kíeŋ ɓârŋa'ŋ kinyo-sí ɓaráŋ-sí ɓará. ⁶ásaŋa-sí kila tiyyâŋa a ɓaníba, na kaɗurôga-sí kíeŋ tarŋa'ŋ kila as ɓinyaaba, alá kí tarŋa kármínyul kééŋ nyensérá. ⁷Biŋo, ɓoiŋí, Baldó : Biŋo ɓáɪŋ kaniya. ɓoiŋí, bá sɪŋ ɓumó. Baldó, ɓáísɪŋ káwlíyal. ⁸Duó id ná ari iŋo, ɓáŋ kaniya; na Dduó id ná kóɪŋí, bá sɪŋ ɓúlóŋ; na duó id ná órré taan bá sí káwlíya. ⁹Walagal ǎy-ii kuŋo-ii, abá déeŋ kwě karaŋ kóɪŋí námá díto íní? ¹⁰Walagal abá púun kóɪŋí, námá núum íní? ¹¹Na abá bí kwa jittiŋa ɓaŋ gaŋ-sí ɓaluŋ ná kíeŋ dogólá-sí karába

tulléŋa banni–ii. Na saa soŋŋá baj–ii alá díeŋ Bâ alá jaawíl kee nán gín ótá tulléŋa íní alá bí bíjótó? ¹²Na ari id ná bôil áísán kwa káwa, bí dog bás bâ yeeŋa–sí dog, na in innán bá dáálí–ii na domoŋ kwă. ¹³Órré Makkê: Kí órré makkê barí, iláin ná órré wissé jitti–ii iláin nás kwa–sí agítí–ii, na kwa soŋŋá gé ná kí ila dorá karítíyá! ¹⁴Marraŋ dorá makkê yé–ii áísán jaiŋ–lé keeré, na kwa ittá gé nás kummítíyá!. ¹⁵Kurú kí Kwă'ŋ: Éngereŋ bee piyé–kwă domŋ–kwă'ŋ írí, díe–lé níŋ kélal kí jalun keer, na yeeŋ kí see bôrnyoŋa gé ná uríná–sí kâbiya. ¹⁶Kééŋ kwă–lé bá síŋ. In bâ alá kwa kawé ínab'íŋ kurú–lé kíyá áŋ jummóba marraŋ bán sámíle jummó'ŋ? ¹⁷Kí in dorá, kurú tullé bá kwă tulléŋa kirel, marraŋ kurú jitti bá kwă jittiŋa kirel. ¹⁸Kurú tullé kwă jittiŋa áŋ kiriba, na kurú jitti kwă tulléŋa áŋ kiriba. ¹⁹Kurú bi kurú ná kwă tulléŋa á kirelba bán kande ná kamíníyá námá útu kabíya ná suíŋ. ²⁰Lia námá jiw kééŋ kwă–le. ²¹Duó bi duó áiba náis in belé'ŋ, Loŋpii, Loŋpii, álán kuriŋ–lé kári jaawíl, marraŋ bá kwa kid ge alá dúíŋ Ába'ŋ táári kawé alá jaawíl kee. ²²Kwa soŋŋá gé nán in nálan aáŋ ila sog–lé, "Loŋpii, Loŋpii, kí kíŋ kona áibâ náis yéli naŋ mesereŋa–sí karaŋa kí kíŋ kona naŋ píreŋa kâ kí kíŋ kona?" ²³Liya ká walá duó tog dog–sí ás alun ba, "Ká biŋa–sí áis alunba! karra bawŋí dúíŋ kílí, bí kwa jittiŋa ban!" ²⁴Toŋ Dító'ŋ írí: Lia, duó bi duó ná kúíŋ uŋa kelamí na tááris piá yé bán duó riyá–ii, iláin ná yé toŋ–sí dító'ŋ írí tumo. ²⁵Na lia abá kuy–ii riíŋo, ná rooŋa éle kí kuturgú'ŋ ná ila toŋ–sí tewe áŋ jábíyalba iláin ná dító'ŋ írí túmíŋ. ²⁶Marraŋ duó id ná dúíŋ belé kelamí naŋ táári ás piyába bán in eeŋ duó jukko alá toŋ ŋáányiŋ dió tumo. ²⁷Na abá kuy–ii éla ná riíŋo, naŋ rooŋa éle kí guturgúréná'ŋ na kawlo éla ila toŋ–sí úpúrí, bán jábbíya jitti piyá. ²⁸Lia asá Ísa dééŋ belé agé namá kwa'ŋ dáldé–le nyaná ásán guupáálí, ²⁹Inná laŋ asá páálí, duó id nás kelamí bás kuuriŋ kee, na in á oŋba ná rim kwă.

Magarað

¹Ísa Robog–sí dááweŋ piá: Lia Ísa alá púgo kééŋá namá buuŋo, na kwa soŋŋá namá yee–sí kari kúle. ²Matáŋe namá Ísa–lé éla namás in kwă, "Taga tiyyá já gílán dúíŋ sid." ³Ísa namá dóŋá ímíŋi–ii ná kurá namás in kwă, "ee, wêl áílán tiyyá â" ila tin–lé namá tiyyá eŋa. ⁴Ísa namás in kwă, "kí maale joo jagí duó tog dog–sí as jwaba. joo nás díŋ suur–sís Pági–lé jááwli, ná hadíe ila alá Músa kwă, ásán ósom eeŋ yeeŋa–sí." ⁵Kaldaga Píri'ŋ Tabu'ŋ Dááweŋ Já: Lia alá Ísa deem Kaparnahum–lé kári, namá kaldaga píri'ŋ tabu'ŋ délé éla ⁶Namás in kwă, "Dúíŋ sid ká koy–ii aŋ ná robog aŋ ná biris'íŋ írí áw tón, ná saa soŋá wajáni–ii!" ⁸Kaldaga píri'ŋ tabu namá in jáwí, "Dúíŋ sid, ká duó jiti aŋ taga díŋ toŋ'íŋ dió taga áŋ aríba. Bá ká aŋ déllin nás kuriŋ aŋ, naŋ–sí kaldaga aiŋ dúíŋ dû. ⁹Abás in waa in–sí bâ bá kawé, boo bá kanníyá ná kawé, béla bá kúnula naŋ kúíŋ koya gé, in–sí bâ bá kawé. ¹⁰Ísa álbá in nân kelamí, namás píreŋ piá kila kwa alá yee–sí kari kúléní namás in kwă, "Kí see'ŋ see gí síŋ waa" Israíl dió duó ini–ii niŋ á síŋ kóróba kí see jáy–ii. ¹¹Ká waa gí síŋ, kwa soŋŋá gé ná kúnula kí sába'ŋ ere na kí garib'íŋ ere, asá kí Biráim na Isâ na yagûb jaawil'íŋ kuriŋ–lé. ¹²Marraŋ kuriŋ kwě, bánóó dikkô–lé kamíníyal, íllâ alá kola na kagi'ŋ jállo kee." ¹³Liya Ísa namás kaldaga píri'ŋ tabu–sí in kwă, "Joo, in nân kí díŋ see'ŋ jáy–ii, jì–sí báí síŋ eeŋ." ila tin–lé dééŋ koy–ii bás eperiŋo. ¹⁴Batoro'ŋ Kóná'ŋ dááweŋ já: Lia alá Ísa Patoro'ŋ tón éla namá búló ná patoro'ŋ kóná–sís irole. ¹⁵Ísa namá kí dóŋá kurá, irol namá júndí, namá nyáŋa nás yeeŋa–sí táári piyá. ¹⁶Alábá dulé arra eeŋ, kwa namás ulla soŋŋá kééle nás mesereŋa kaiŋ. Namá kila kuo jittiŋa–sí kí uŋa kila kwa wajána namá nyét dááweŋ kiŋi. ¹⁷Kí in dorá namá yá–ii alá eŋa alá waar domoŋ duŋo Isíá kwă, "Bá yé–ii ná káiŋ waja–sí bawa naŋ káiŋ kíyáná–sí bawa. ¹⁸Ísa'ŋ Karilúlo Júlo kwă'ŋ Temen: In nálan álbá Ísa jágíla ná kwa'ŋ dáldé soŋŋá délé kísíŋul, namás kééŋ majira–sí in kwă, alá kí roo Galíil'íŋ ere kóllíŋíal. ¹⁹Rim duŋo namá délé nyáŋa nás in kwă, "Kari'ŋ úlo lóo id–lé ná janni–ii." ²⁰Ísa namás in kwă, "Bôrnyoŋa kúlónás kaiŋ, Kíyaŋa naŋ arda pie jaawíl naŋ–sí toŋa kaiŋ, marraŋ Daldí'ŋ kwě lóo ás keba álán délé tabu

jaa." ²¹Déén majir keer nam's in kwă, "Dúíñ sid jundí gî min ná oo ná dúíñ Ába-sí urreí". ²²Marrañ Ísa yee-sí bás in kwă, "Kari gî júlojundí maíta ná kien maíta-sí kurtol. ²³Ísa Dawlo-sí Núrgú íní: Alábá Ísa pulluñ'íñ dió kári, kééñ majira namá kari kúlé. ²⁴Namás kûl pulluñ-sí namás roo'ñ koléña jáwluw kí dawlon ná kôili ásáñ pulluñ-sí jumal, Marrañ Ísa bá kééñá ná úúñéñí. ²⁵Majira namá dêlé kéle namás kagîñi, namás in aáñé, " Jopó gîs kiña-sí Lonpii kanni-ii álán kúsúñ!" ²⁶Ísa namás in kwă, "Kaáñ-ii ná lóó kalibaw, diéñ see jây âyé?" Lia namás jáwla ná dawlo-sí núrgú íní dawlo kí roo namá dirrig ooño soññâ. ²⁷Kwa namás píñjeñ káwe namá in aáñé , "in ki-ii namañ korona dawlo yee-síbagi pie?" ²⁸Mesêreña'ñ Jurrûñ Kadurúga-lé: Álmíñ Ísa kí íllâ'ñ ere éla ila deem Jadaren-lé, namá kwa aw kaíñ nás mesêreña kaíñ namá kien káítie. namá kí turbaña'ñ dió kéle, na yeeñ soññâ tartása kaíñi ná kwa kí il dorá á sîñ kandeliba. ²⁹Innálañ namás urú'ñ dagí'ñ kayé ná in kámiña, "Ísa Lonpii'ñ kwě jí kiña-sí kaa gîs jaw? jêlá áilán kiña-sí gis jáge miín waar?" ³⁰Íde Kadurúga soññâ alá dúóñ, diéñ karra á kaíñba. ³¹Marrañ mesêreña bá dêlé in kóíñie, "Abá jóil álán gi jaráñ bá gi jundí ná kadurúga koo. ³²Ísa namás in kwă, "Boró! mesêreña boró ná kadurúga-lé boo; abá kel amie namá púgó ná roo nyené ná wâyñi. ³³Lia wuona kulñie namá kákkie ná deem keéñé nás aáñé údóná nyét asá ulla-sí iñi. ³⁴Kwa deem namá nyét kurul ná Ísa-sí kitiríñie. Alábá kagile yee-sí, namá sâd káwe álán diéñ elé sâyí.

Magara 9

¹Robog'íñ Dááweñ já: Ísa namá pulluñ'íñ dió kári ná roo jáápa ná dééñ deem nyaná. ²Robo-sí namás dêlé kéle namás biris'íñ íri kulpul. Díñ jiiñ-sí agila, Ísa namás in kwă, "Kwě, kíñ jittíña, káásul gí si." ³Rim duñ díg namá kien suúrñá kíñul, "In duó kâpur-ii." ⁴Ísa namás iwo kaas âreña gé yeeñ namás in kwă, "Kaáni ná kien kilmaña-lé ari jitti'ñ gîs lóónítíya? ⁵ay-ii tullé-ii, álán in jwa kíñ kattíeña áisa káásul ; walagal ná in jwa, jawlas ná jíñi-ii"? ⁶Marrañ bí baluñ-sí Duldí'ñ kwě ás kurro kee suuru'ñ íri ásáñ kattíyaña paasó, ..."Yé namás robog-sí in kwă jawlas ná díñ biris jabu'ñ ná tón joo." ⁷In nálañ duó namás jáwla ná diéñ tón nyaná. ⁸Lia kwa namá yee-sí kagile, namás píñjeñ kiñi nañ-sí Lonpii-sí mujjé káwe, alá kwa-sí kuro soññâ íní. ⁹Ísa Mattiyo-sís tarí piyá: Ísa namá éla nás kí ila dorá bétíliní, namá duó-sí jágíla ná in kariyá Mattiyo ná juba'ñ daa'ñ órre áw. Ísa namás yee-sí in kwă, "Kari gî júlo." namás jáwla ná kari lúo namá kari lúo ná keéñé. ¹⁰Ísa namá dú ooñ álán dééñ tón nuñ amí, namá jágíla, sôñgoña'ñ jopóná kwă'ñ na kattíeña kwă'ñ nuñ kãñ baam Ísa kí kíñ majira'ñ. ¹¹Díñ guudpáálí nuñ kãñ aam kí sôñgoña'ñ jopó kwă'ñ na kattíeña kwă'ñ nuñ kãñ aam?" ¹²Alábá Ísa ila bela uu-sí kelamí, Yé namá in kwă, "Kwa suur-lé kákkiré marrañ suur'íñ ótá-sí á kôiliba, déllíñ bá kila gí alá suur way-ii. ¹³Boo nás bíwi álán dééñ arrá baráñ, ay-ii si taraas â urma-sí ná kí kuy-ii áiba. 'Ká kwa tulléña-lé á élabá marrañ bá kwa jittíña-lé éla." ¹⁴Buur'íñ Jamûñ'íñ Jílo: In nálañ Yáaye'ñ majira Ísa-lé kéle namás in aáñé, "kaáñ-ii ná kí na Parasíñá buur-sí kamúnél na kíñ majira walá ás kamúnéliba?" ¹⁵Ía namás yeeña-sí in kwă taga buur kamúnó sáñ alá birsilíñ kí kien kaíñ?marrañ bán sog ila éla ná birsilíñ-sí kabe dielé, námá liya buur kamúnjal kamúnjal. ¹⁶Duó á keba ná juri diwô-sí rôgga jáwriti-ii kí juri toy-ii, na ila toy-ii ãl kee bán nyéeríñ diô-lé, ila bá jitti eña. ¹⁷Na dog duó á keba alá kira kiwóna-sí kir toya'ñ jerbe'ñ dió jíñí, na abá innân piá, na ila jerbe bán nyeeríñel, na kira bá sîñ búnyáal, na jerbe bán jitti eñ. iláñ, kira kiwóna-sí bá jerbe diwô'ñ dió kiñítíya, álán aw dog jitti áñiiba." ¹⁸Yááyarís'íñ Kwě'ñ Jagí na Kewa Jinyaa'ñ dááweñ Já: Ila dió-lé alá Ísa kééñá nás yeeña-sí risíñá kila údóná'ñ, diéñ tabu namá éla nás yee-sí kí kurjo ooño. Yé namás in kwă, "Dúíñ kwě niw naas way-ii, marrañ jêl ná díñ dóná jaa dééñ íri, yé bá sîñ sállá eñ." ¹⁹Ísa namás jáwla ná yee-sí kari lúo, namañ keéñ majira. ²⁰Yáa-sí dog namá kurro júñe asá ayéñá

weyye na ɔw kee nās kewa jɪjɪti–ii namá kɪ ɪsa'ŋ soor'ɪŋ ere éla ná dééŋ juri kurá. ²¹Namás ééŋ suur–sí in kwă, "Déllin bá dééŋ juri–sí úra namás eperiŋo." ²²Marraŋ ɪsa namás jaɪŋo ná jágɪla yee–sí, namá in kwă, "Kwě niw, kurro aí júnolba; díŋ see jây–ii ji–sí tullé gi piyá." Yáa ila tin–lé namás ekêr eŋa. ²³Álbá ɪsa dálde'ŋ tabu'ŋ tón éla, namá jágɪla na kwa soŋŋa kaɪŋ ná urú kalde. ²⁴Yé namás in kwă, "Karra bawŋí, Kwě ás way–ba, marraŋ yé bás kee nās uŋi." marraŋ yee–sí bás kállé kɪ báj káwe. ²⁵Alá bá kwa'ŋ dálde koro bá payí kári namá kwě'ŋ dóŋá tío kɪ dééŋ dóŋá kwě niw namás jáwla. ²⁶Ila janyel–sí namás elleŋa–lé nyét–sí kaagul alá eŋa. ²⁷ɪsa Kuuruŋa ɔw sí Epero: Alámɪŋ ɪsas di–ii paasɪŋtɪeŋ–ii kuuruŋa ɔw namá kari kúle ná urú kalde ná in kámiŋa, "Ayí'ŋ gis já Daúð'ŋ kwě!" ²⁸In nálaŋ ɪsa namá tón kári, ɪsa namá iŋo, "See–lá béél áísáŋ tag â in–sí?" namá in aáŋé Lonpii." ²⁹Íde ɪsa namá yeeŋa–sí kúŋi kurá namá in kwă, ɔw ná eeŋ biŋa–sí iláŋ ná see biyá," ³⁰kíeŋ kúŋi namá paalɪŋíe. ɪsa namá púttôn jágɪla namás in kwă, "Duó tog dig–sí ása á bwaba alá eŋa." ³¹Marraŋ kuuruŋa ɔw bá keéŋé nās kanyale uú alá eŋa íde baruŋa–lé. ³²Kuuruŋa ɔw namá dorá kéyé ná keéŋe, in nâŋ, na Ulul–sí ná mesêreŋa dáeŋ pié, namás ɪsa–lé kéle. ³³Álmɪŋ mesêreŋa suúr karúl, duó bás já ná risíŋ, na kwa'ŋ dálde namá in aáŋé, "Duó tullê in nii–ii niŋ ála á keba Isaraíl dió. ³⁴Marraŋ parasíŋa namá in aáŋé, "Kí ɔnyídi'ŋ kurro bán rááŋ ɔnyídiŋa–sí." ³⁵ɪsa bá Deema na elleŋa–lé nyéttiŋ ilŋí, nās guudpaáliti kɪ dáldeŋá naŋ–sí belé tullê kuri'ŋ páliti–ii naŋ–sí wajána–sí sɪŋ eper namaŋ kwa daíba–sí sɪŋ nyiŋti–ii. ³⁶Íde namá kwa'ŋ dálde jágɪla, namás díeŋ uú ayíŋ eŋa, na kwa–sí ná kurro júŋe ná in káwi niná uríŋá asá sid á kaɪŋba. ³⁷Namás kééŋ majira–sí in kwă, "Taa na ɔl eŋa na kééŋ kwa áláŋ dorool káwal naŋ ittá ge. ³⁸Mrraŋ Lonpii–sí biŋo nās kééŋ kwa éla áláŋ dorol káwa rɔy.

Magara 10

¹ɪsa namás kééŋ majira weyye na ɔw–sí lóo tog dorool piá namá kuriŋ íni kuo jittiŋa–lé íri, áláŋ kuo jittiŋa–sí tawrá kariŋéli, naŋ niŋ wajaŋa nyét–sí kepere. ²Na domoŋ kwă weyye na ɔw'ŋ kona in–sí kaɪŋ. Díg–sí Simon (Alá dog in kariyá Patoro), na díg Ándiro Yagûb'ŋ bára Zebede'ŋ kwě, na díg –sí Yáaye ani'ŋ bára, ³Pilib'ŋ na Barsolomaus; Tóomas, na Matiyo alá sôŋgoŋa'ŋ jilo duŋo; Yaûb Halpi'ŋ kwě, asá kééŋ awsa Taddaus gé; ⁴Simon Zelot, na Yúdia Iskiriut, asá yee–sí boot aara'ŋ dú kello. ⁵Kila majira weyye na ɔw –sí ɪsa namá paál ímiŋi–ii. Yé namá Wassi íni nās in kwă, "Lóo tog dog–lé a baríba alá kuldiŋa kaɪŋ, na dog a baríba elle id–lé alá Sáámíríŋá kaɪŋ. ⁶Kí maale boo kila uríŋá–le alá Israíl'ŋ tón kaɪŋ; ⁷Na abá banni–ii bá in bwa, "Jaawil'ŋ kuriŋ ása dakki–ii piá áláŋ éla." ⁸Wajána–sís beperó, waytólá–sís bagi, Mattáŋeŋa–sí teyyé bâ, ɔnyídiŋa–sí burruŋ. Hô babún , na hô baní. ⁹Silinsilíny a bawúŋba, namaŋ Pidda, namaŋ Nahâs kíeŋ mugláŋa–lé. ¹⁰Arí tog dog a babúŋba díeŋ Sapa'ŋ dóra annaŋ muglá–ii, namaŋ zaad na juriŋa ɔw–lé soŋá na káwla na bari Ájí duŋo yé íni gɪŋ jâm–sí. ¹¹Deem wal elle id–lé ná bari, boiŋi duó id asá kilmá tullê–ii, áláŋ íde bôn namaŋ niŋ bundí ná boo. ¹²Na abá bari ila toŋ–lé main bá dóŋa baní. ¹³Innálaŋ ila toŋ–lé bán jítiré duŋo kee, díeŋ dóŋá bá ɔw ná kee íde. Maraŋ abá jítiré duŋo–sí á bumóba, díeŋ dóŋá bá ɔw ná díe–lé piŋí. ¹⁴Na kila kwa abáis á kitíríŋieba walá díeŋ belé keláís kámmieba ila toŋ–lé ba boró ná boo ná kíeŋ tarŋa'ŋ turil sáy. ¹⁵Kí see'ŋ see gí sɪŋ waa, "Ila suuru–lé bán in eeŋ ná Sodoma'ŋ kí Gomora'ŋ ila sog–lé bán jansa soŋŋa eeŋ namaŋ ila deem–lé. ¹⁶Na bán gɪŋ áddeŋ â niná léwá bõrnyoŋa'ŋ dió, marraŋ bí ɔw nās riyá burgúnó, naŋ niŋ nyokké baŋ ni–ii ná orrá. ¹⁷Marraŋ éŋgéreŋ beeŋ kwa–lé iláŋ dóŋa kay–ii, jánsá káaríya náí–ii kaye kíeŋ jansaŋa–lé náí–ii kaldiye. ¹⁸Naŋ sɪŋ bêl ɔbuŋa–sí kí Kuriŋa díeŋ sibe'ŋ uúŋ namaŋ kuldiŋa–sí. ¹⁹Na abái–ii dóŋa kayé ískeŋ a beeŋba ay–ii niŋ bírsíŋ, na ay–ii niŋ bowa báŋ kaniya ila tin–lé. ²⁰Jí á jaŋba alá jírsíŋ, marraŋ á kuo gé díŋ Ába'ŋ áláŋ risiŋol dí–lé. ²¹Bára–ii ásáŋ dééŋ bára–sís wayí–le jábí, na bâ kwě–sí, na dogólá kíeŋ walíŋa–sí námá wayí–

le kabíya. ²²Na biŋa-sí báíŋ kaaríníya kúíŋ kona'ŋ uúŋ. Marran̄ duó id nás dééŋ áddí paago, bá sín jópónó. ²³Na abái-ii kurré ila deem-lé, bá bákíya ná boo lóó keér. Na ká kí see'ŋ see gísín waa, kí Israíl'íŋ deema-lé aboo ba ásán̄ buwa namaŋ nín̄ Daldí'ŋ kwě éla. ²⁴Majir á keba ná dééŋ guudpaalí le soŋŋá appâ-ii, naŋ koy-ii á keba ná dééŋ sid-lé appâ-ii. ²⁵Soŋŋá-ii álán̄ majir in eeŋ niná dééŋ guudpaalí na koy-ii niná dééŋ sid. In nân̄ kééŋá asá toŋ'íŋ wúo-sí awsa in kaníe Beelzebul, baj níin̄ nín̄-ii toŋ'íŋ kwa-lé! ²⁶In nálan̄ lóó kalí a bāba díeŋ uúŋ, ila ǵrī hō'ŋ uúŋ walá tawrá áŋ kóróba walá á sín̄ júúlónóba ásán̄ kalŋa. ²⁷Arī aísa ká lóó díkkō-lé waa, lóó teyyā-lé buwa, álán̄ kelkámíya kí kíeŋ kíló, na básín̄ toŋ'íŋ síbít-les tarí káwal. ²⁸Lóó kalí a bāba kila kwa-lé ǻl suur-sí kiriwe marran̄ tag irāda-sí áŋ kaweba. marran̄ ilá-ii-sí kalí bā alá ǻw dog-sí jittí pi-ii kwo na suur-sí nyét bá útu dúítíyá. ²⁹Walá dog áŋ kuleba kíyaŋa ǻw-sí kí pals? dog dog áŋ poyyaaba suuru'ŋ dū abá kí bā áiba. ³⁰Marran̄ dog díŋ tabu'ŋ nyílíwi-sí nyét taga áŋ jíloba. ³¹Kalí a gī tīb. Ídīŋ ná jí kíyaŋa-lé soŋŋá tullé jaŋ. ³²Duó id náis kaa tíina kwa'ŋ tabu'ŋ ká dog bá sín̄ iin̄ dúíŋ Bā'ŋ tabu'ŋ alá jaawíl kee. ³³Na abái duó íríŋí kwa'ŋ tabu'ŋ, ká dog bán̄ aaríní dúíŋ Bā'ŋ tabu'ŋ alá jaawíl kee. ³⁴Hímmen̄ a jeeŋba ká dóŋá gí sín̄ éla suuru-lé. Na ká iláŋ á élba álán̄-sí dóŋá éla marran̄ saar-ii. ³⁵Marran̄ bá iláŋ éla á sán̄ daldí'ŋ kwě-sí awrí jittí-lé kwě-sí kí dééŋ bā na íya na maré-sí kí dééŋ kóná. ³⁶Na daldí'ŋ kwě'ŋ gáarima-sí kí kééŋ toŋ'íŋ kwa. ³⁷Na duó abá dééŋ bā wa dééŋ íya-sí dúí-lé soŋá kōil nká taga yé-sí áŋ oiŋíba, na abá dééŋ kwě níw wal dee-sídúí-lé soŋá kōil ká áŋ oiŋíaba. ³⁸Na duó id ná dééŋ káldábu á bawaba yé dééŋ majir áiba. ³⁹Na duó abá dééŋ jaiŋ-sí kōil bāŋ jíó, na duó abá kōil álán̄ dééŋ jaiŋ-sí jíó dúíŋ uúŋ bá sín̄ bóyé dééŋ jaiŋ-sí. ⁴⁰Duó id náis biŋa-sí tíré bá in lón̄ niná aísa kaa tíré, na duó abás kaa tíré yé dog bá in lón̄ niná asa duót-sí tíré aíla kaa ádden piyá. ⁴¹Duó id nás domoŋ duŋo-sí tírí yé bá sín̄ domoŋ duŋo'ŋ duléŋá bóyé, na abás duó tullé-sí tíré yé bá sín̄ duó tullá'ŋ duléŋá bāw. ⁴²Duó id nás kwě ittí-sí koro lúlláŋa tógólo tog ín̄ ná bā yé bá majir-ii, kí see gí sín̄ waa, "Yé kééŋ duléŋá áŋ jíoba.

Magara 11

¹In nálan̄ Ísa namás t'arí agé namá kééŋ majira weyye na ǻw-sí pera piyá nás in kwā boo kíeŋ elleŋa-lé nás guud bawli na belé tullés baagó. ²Na in nálan̄ Yáaye namá kelamí Ísa'ŋ táaríná-sí, adilaŋ alá yé túmná kéŋá namá majira ǻw adden piá ³namás in kwā, "Jí la jaŋ alá jéla wala duó keer kee álán̄ kaáno?" ⁴Ísa namá in jáwí, "Boo nás aldí bā Yáaye-sí ǻrī ǻl kelbámi na ǻl baŋila. ⁵Kuuruŋa ná lóó kaŋuwe na mersoŋa ná kiloŋe na kewa kwā ná tiyyá kiŋi, na tuuruŋa ná kel kaame, na waytólá nás kawle, na daíba nás belé tullé-sí kwa-sí kámiŋa. ⁶Assô-ii duó id náis kí gíla ápiyába." ⁷Alá míŋ kia kwa ǻw kawŋíe, Ísa bás tuuŋa nás kwa'ŋ dáldé-sí Yáaye'ŋ risín̄, "Kaán̄ uúŋ boro negēb-lé álán̄ kaa baŋíl-álán̄ írtíŋóla kí dawlo?" ⁸Na kaán̄ uúŋ boro álán̄ baŋíl-na in duó ná dééŋ jurí bá bírnyá-ii? kí see, na kwa alá jurí bírnyá kiŋítíya bá ába kuriŋa'ŋ toŋa-lé kaŋ. ⁹Marran̄ kaán̄ bíó álán̄ baŋíl-domoŋ duŋo-sí? ee, aísa bá ká waa, na domoŋ duŋo-lé soŋá tullé-ii. ¹⁰Na in bá yé-ii ná dééŋ'íŋ rímmen̄ eŋa, "Baŋíl, ká bán̄ dúíŋ domoŋ duŋo ádden á díeŋ tabu'ŋ waar, áísán̄ dorá jáánó tabu'ŋ eré." ¹¹Ká kí see gīs á miŋ, díeŋ díó alá yáaŋa keerili tullé ásán̄ yáaye Ímaŋa-sí boóyé-sí bóyé. dééŋ ittí kwaŋ bá yé-ii tullé jawil'íŋ kuriŋ-lé yé bán̄ soŋŋá appâ-ii. ¹²Yáaye ímaŋa duŋo'ŋ tin-lé namaŋ naa, jaawil'íŋ kuriŋ bá sondrog eŋa kilmaŋa puuyáŋa-lé naŋ-sí kirítíyá kí durú. ¹³Domoŋ kwā nyét namaŋ dáalí bás Yáaye'ŋ-sí yieli. ¹⁴Na abá jí jōil ásán̄ jīin̄, bá ilíya kééŋá álán̄ éla. ¹⁵Na duó abás kíló kee bá kelamí, bá bundí ná kelamí. ¹⁶Na in tawraŋa-sí ay-ii sín̄ taga arrá jâ? na in bá in lón̄ niná kwě ittí alá wéle'ŋ táwra buta pi-ii, in bá kí ila kwě tog gé alá wéle-lé kee nás kééŋ bārŋa-sí tarí pi-ii ¹⁷Namá in kowe, "kalbata gīs kâ wlá á báalóba! kí díe-lé kaŋ marran̄ bí á bomolaba." ¹⁸Yáaye iláŋ á élaba álán̄

amí na baa, marran bí bá in bwa, "Ála Ányídi-ii." ¹⁹Duldí'η kwě bá éla álán amí na baa na bá in bwa, "Duld'η kwě bá aam na bay-ii nan koro aam nan kí kwa jittiηa na kattíeηa kwă ăw! na bisara bán tiyyá piyá kíeη dogólá-le." ²⁰Namás tuuηa ná núrgú inni-ii deema-sí iláin ná pirjeηa iηi nan kíeη korroηa-sí á kundíyába. ²¹Opó díe-lé, Korazina! na Opó díe-lé Betasaida! na abá pirjeηa iηi bás bawηí na Sidon díe-lé dog eηa in nâη, na yeeη tóóríg kundíe kíeη korroηa-sí, miín julíñíle namaη dii-lé. ²²Marran ká waa gí sîη, "Sidon'îη jauη soηηâ níη tárrá-ii, mati ila jansa'η sog-lé na díeη eré'η. ²³Bí Kapanahümínjá, alá jaawíl bagíηi? lôlo, bí bán dû báígíηio útu. inná alá Sodom eηa, iláin ná bí bâ, na abás dii káye ila sog-lé. ²⁴Marran ká in gí sîη waa biηa-sí, "Bán innálaη eeη niná Sodom'îη suuru ila sog-lé namaη biηa-sí." ²⁵Îsa ila tin-lé bá in kwă, "Ká assó gí aw, dúíη Bâ, jaawil na suuru'η Lonpii, iláin nás kin údóηá'η jáára wa riyáηa na kwa asá kalηa, na dogólá dokkéηa-sís kundí. ²⁶Ee, Bâ, na in nâη ăl eηa bá díη ósomm-ii. ²⁷Ótáηá nyét báis dúíη Bâ jáá ka-sí, na duó á keba nás loη kwě-sí bá Bâ-ii, na duó á eba nás Bâ-sí loη bá kwě-ii, na duó bi duó ná kwě-sí bagí piá bá sîη lóóηóla yee-sí. ²⁸Dúí-lé béla, Kwa nyét alá nyokké ban, na kwa asá ótá dírróηa baiη, ká báíη umel aní. ²⁹Dúíη seba ba búη na dúí-lés bíwí, na in nâη báa alá ká aw kí kilmá, na bí bán umel bummón kí suúrñá-le. ³⁰Na dúíη jabu bán kullé-ii, na jarríη bán hêrra-ii.

Magaa 12

¹Ila tin-lé Îsa bá kí Moonja'η sog nyaná kí búl'é'η dio. N déeη majira bá duur kaíη nás kayé ná kaan'îη rusa kurme ná kaame. ²Marran inálaη Parasîηa namá kagile, namás Îsa-sí in aáηé, "Kíη majira-sí jagíl kaa kawé kí Moonja'η sog ná dáálí á erel. ³Marran Îsa bás in kwă, "Bí tóóríg árden á bâbâ Daûd kaa piá alá duur kéηá, namaη kwa kila alá kíeη kaíη. ⁴Yé Lonpií'η toη-lé kári namá karaηa amí, nan kwa kerηa-sí íní, na ăy kwaη-ii ná dáálí áiba dèlé álán amí na kaa-ii ná dáálí á kôilba kwa alá kíe kaíη, marran déllíη bá págíηa-sí-ii. ⁵Bí árden á bâbâ Toóra'η dombore-sí alá Págíηa kí Moonja'η sog masîg-lé kaíη ná Moonja'η sog-sí ari tog dog á kaweba, marran yeeη bá korroηa gé? ⁶Marran ká waa gí sîη, "Díg kee ná in masîg-lé soηηá appâ-ii alá íne kee. ⁷Na abás bío kaa-ii, 'Ká bá urma wêl ná dáábeη jeη áiba"Álá jánsá á bânba ka tulléηa. ⁸Daldí'η kwě yé Moonja'η sog gíη Lonpii." ⁹Îsa ila lóó-sí namá júndí ná déeη dáldá-le píñí. ¹⁰Namá jágíla ná duó kee ná dóηá pullo namá iηo, "Jôilá álán kí Moonja'η sog-sí jepíríηó?" Lia bán díη írí dalíme káwal. ¹¹Îsa namás in kwă, "Díeη díó duó díg-la kee nás urí tog kee na abá dúlo poí kí moonja'η sog áη jaráη bâ jundíláη? ¹²Na duldí'η kwě urí-le soηηá tullé áibâ! abá ari tullé já kí moonja'η sog." ¹³Îsa namás duó-sí in kwă, "Díη dóηá-sí tílkeη já." Déeη dóηá-sí namá ímíηi-ii, namá déeη lóóle píñí niná waar. ¹⁴Marran Parasîηa namá tawrá kurul nás soksoké kûl ay-ii níη aáηal. ¹⁵Îsa namá kel amí namá ila lóó-sí júní namá nyáηa. kwa soηηá gé ná karíkúlul yee-sí, nan kwa nyét-sís epero. ¹⁶nan-sí kwă álán duó tog dog-sí ás aáηalba déeη'îη, ¹⁷Álán eeη ila, kí see alá domoηduηo kwă Isiyá, ¹⁸Jagíl dúíη koy-ii alá mín waar jááηúηó; dúíη kilmá délin diη, kúíη kuo níη iñí, álán jansa eeη kuldiηa-lé. ¹⁹Yé díkkó áísíη á oóηba nan jitti áísíη á piyába nan duó tog dog-sí keláísíη á amíba dóra kí urú. ²⁰Na Yé kila kóóldí dog áη duuba; na déeη kóldí'η tindil alá súul pi-ii taga ásíη puuba namaη nîη déeη see kóro nás kôs êl, ²¹Na kí kin kona bá sîη amal baiη." ²²In nálaη bás kuru na ulul na merso-sís Îsa-lé kéle asá mesêreηa suúr kaíη álán-sí epero, namás ekêr kiñi ulul namá risíη nan jágíla. ²³Kwa'η dáldíe nyét ila namás píreη káwe namá in aáηé, "In bát Daûd'îη la kwě-ii?" ²⁴Alá míη Parasîηa kila perjeηa-sí kel kámmie, bá in aáηé, "In duó Ányídiηa-sí taga áη rááηba abá kí Belzebul ányídiηa'η tabu áiba." ²⁵Îsa namás iwokíeη tabuηa'η júúrún' -le kaa ge namás yeeηa-sí in kwă, "kuriηa nyét bá díeη dítin'îη nájáriηíya námá jitti iηi, na baruηa wala gal toηa bán nájáriηíyâ díeη dítin'îη námá jitti iηi náj á keereba. ²⁶Na abá

1 Ǻnyídi bá Ǻnyídi keer-sí tawrá ráǵínel kabá nín díen dítinní'η ηááriníya. Na díen kuri'η ay-ii nín keer. ²⁷Na abá Beelzebul aη Ǻnyídiŋa-sí tawrá arǵínel, na kíen dogólá kí kaa nín karúl tawrá? Na iláin bán díen jansa-ii. ²⁸Abá mesereŋa-sí tawrá karúl kí Lonpií'η kuo, Lonpií'η kuriŋ bán díen írí búúŋó, ²⁹Na duó ay-ii nín kári ila toŋ-lé alá déen sid kakkíre-ii, álán duo'η lóta kullu abá duo kakkíre-sí á rigoba main? Lia námá duo'η lóta kullu duo'η tón. ³⁰Na duo abá kí kie á kanba bá dúin gáárim-ii, na duo abás kie ás kirgínba bás kergel pi-ii. ³¹Iláin ká in gí sín waa, "Káttíeŋa nyét duldí'η kwě-sí bá sín káásol, marraŋ kuo tiyyáŋa'η pié'η kattíeŋa ásín káásolba. ³²Na dóit ná duldí'η kwě'η írí uu jitti kwă, kéen kattíeŋ bá sín káásol, marraŋ abá kuo tiyyáŋa'η írí -ii á sín kááolba in duldí-lé namaŋ alá úndul. ³³Kurú-sí tullé bâ namaŋ kéen kwă-sí dog tullé bâ. walagal kurú jitti-sí bâ namaŋ kéen kwă-sí dog jitti bâ, kurú-sí bá sín kéen kwă-le jalun. ³⁴Kin abdargaŋa'η dogólá! taga ay-ii nín bírsínjo belé tullé-sí ná bí jittiŋa ban? bá kilmá'η uuŋ-ii ná uto risín. ³⁵Duo tullé déen kilmá ba beléŋá tullé;a kóréli, marraŋ duo jitti dée kiilma bá belé jitti kórél . ³⁶Marraŋ ká biŋa-sí in gís ámiŋ, "Abá duo belé jitti kwă bá sín déen kulum-lé kaye jánsá kaye jansa'η sog-lé. ³⁷Bán kí díŋ belé tiyyá jeeŋ, na bán kí díŋ belé gis kígíya jánsá." ³⁸In nálan Parasíŋa'η rim kwă'η dió díg namá in kwă, "Gaudpáálí ôil álán pirje agíl dîlé". ³⁹Marraŋ Ísa bás in kwă yee-sí, "In jittiŋa'η tawa alá see á béelba naŋ pirjeŋa jôil naŋ pirje á janniba ásán kiine perje-sí bá domoŋ duŋo Jóna'η pirje-sí ás biina ba. ⁴⁰Jóna bás sogá iis óóná luul na tóó óóná púún'ín dió, na duldí'η kwě bás sogá iis piá tóóná iis na luula iis suuru'η kilmá'η dió. ⁴¹Nínawa kwă bán írí kaare jánsá kí kila tawra námá jánsá kaye. Na kila alá Yóna'η-sí belé kelkámme ná kíen katíeŋa-sí kundie, bán ila duo alá Yóna-lé soŋá appá-ii bá di-ii kee. ⁴²Saíd'ín kuri bá sín wárig jáwla jánsá kí ila tawra ná jánsá kaye yeeŋ-sí, alá daldí'η áddí kéle suuru-léalán Sumâin'ín riŋ kelkámmeiya, na álán arí kaǵílal ná Sumâin-lé soŋá appâ-ii ide. ⁴³Abá kuo jittiŋa kurul duldí'η kwě-le, abá koro kí kéen koraŋa jaíla, bá umel joiní, marraŋ á sín búlonba. ⁴⁴Lia namá in kwă, "Ká álán awŋí dúin tón édderén alá ká éla." Abá awŋí, bá sín jummoná ná hô-ii ná kaarul naŋ kíwul. ⁴⁵Lia námá jee námá kuo jittiŋa oson na aw-lé soŋá jitti-ii ilái-lé soŋá, na nyét bá éle ná uuŋul ide. Ilái-lé soŋá kussê ila duo-le iláin waar. bán innálan een iláin tawra." ⁴⁶Íde alá Ísa kéená ná kwa'η dáldé-sis risíná, na déen íya kí kéen bânŋa'η bá kaŋ ná tawrá kéeriliŋ-ii, kaŋ náí-ii jì-sí kôili. ⁴⁷Duo díg namás in kwă yee-sí, "Jagil, díŋ íya-sí na kíŋ bânŋa-sí ná kaŋ ná tawrá kéeriliŋi, ná kôili álán kí kíen bírsínjo." ⁴⁸Marraŋ Ísa bá yee-sí in jáwí ki-ii gís kwă, "Dúin íya ki-ii na kíŋ bânŋa kiŋ-ge?" ⁴⁹Namás kéen majira-sí kí dóŋá jíima namás in kwă, "Dúin íya na kíŋ bânŋa bá kwa kid ge alá kí kíen kaŋ! ⁵⁰Na duo abá kôil álán dúin Bâ alá jaawíl kee bá dúin bára-ii na dúin niw na dúin íya-ii."

Magara 13

¹Kí ila sog Ísa bá toŋ'ín paál koro namá naŋá ná roo'η tuum oŋo. ²Na Kwa'η dáldé soŋná déen kili, lia namá pullu'η dió karie ná kúnul. Namá roo'η arí káaré. ³Lia Ísa nanás kí belé mitíl soŋná kwă yeeŋa-sí. Yé namás in kwă, "Táári duŋo namá koro álán kéen kólá úsúnó. ⁴Ila tin-lé alá usaŋa, kólá dî-ii namá dóra búnyée, kíyaŋa namá éle ná ammie. ⁵Na kóla dî-ii namá rooga'η dió búŋie, ila lóle walá suuru soŋná á kéenába ná lóóhō-lé búŋie ná dúló áŋenába. ⁶Marraŋ namá dulé taan, namá puttó inŋ-ii iláin ná kíŋá dù á ribie ba, namás a gínie. ⁷Na kólá kerŋa gal namá galkíyá'η dió búŋie. namá báyyáŋa túye marraŋ kurro ás kaŋba bá írtíŋá. ⁸Na kólá kerŋa ná suuru amul-lé búŋie bá kwă soŋná kiríŋi tog-lé píri-lé soŋná, na kerŋa weyyeŋá oson díg-le na kerŋa weyyeŋá iis-lé soŋá. ⁹Na duo abá kíló kee bá ŷw nás kelam." ¹⁰Kéen majira namá in aáné Ísa-sí, "Kaán náis kiŋa-sí kí mitílá jísiŋ?" ¹¹Ísa namá yeeŋa-ii in jáwí, " Biŋa-sí Lonpií'η gí kuriŋ kanie ás'η kéen bútuŋa ál írí kee, marraŋ kwa kerŋ-sí á kanieba. ¹²Marraŋ duo id-sí ná soŋá kanie, na

yé soṅṅás kee. marrañ duó nás á keba, na kaa níṅ bawíní dē-lé. ¹³Na in nāṅ namás kí kimitíl risiṅo yeeṅa-sí. Kaḷuwe na lóó á kaḷuweba, kelkaame naṅ kelákaameba naṅ déeṅ arrá á kaṛiṅéliba. ¹⁴Domonṅ duṅo Isiyá'ṅ belé díe-lé namá see eṅa, kelbaam walá kel á baamba naṅ déeṅ arrá á baṛiṅéliba baḷu naṅ á baḷuba naṅ á buḷuba. ¹⁵Kin kuḷdiṅa'ṅ kilmaṅa dikókó iṅi díeṅ surma naṅ dírró eṅa kel jām-lé. kíeṅ kúní naṅ tag á kaḷweba kí kúní, naṅ kí kíló kelkaame naṅ déeṅ arrá á kaṛiṅéliba ká epóro síṅ yeeṅa-sí." ¹⁶Assó-ii kíeṅ kúní-sí, alá kaḷuwe, na kíló-sí, alá kelkaame. ¹⁷Kí see'ṅ see gí síṅ waa domonṅ kwă na kwa tiyyáṅa ótá-sí kaḷuwe alá bí baḷu marrañ bí á baḷulba. Na yeeṅ kôili

alāṅ kelkámmyal ótāṅá-sí na kelāṅkámíyalba yeeṅ. ¹⁸Kel bām bí niná ray'íṅ mitíl, duó alá kólá usuṅo. ¹⁹Duót ná kuriṅ'íṅ uu kelamí marrañ déeṅ arrá áṅ rááṅ ba, ila jitti kwaṅ bán éla ná ríyé, ila ál déeṅ kiilma rugo. in namá kólá kit ge alá dóra írí búnê. ²⁰Na kólá dí gal bá rooga'ṅ dió táne bá kwa kid ge alá kel kámmíe kí kilmá'ṅ simmiṅ, ²¹marrañ yeeṅ kiṅá ás kaṅba, yeeṅ bás kí tin díg kinela, lia abá tin tokká búlón námá kaṛiṅa kello. ²²Na kólá kid ál kíyá'ṅ dió búnyé, bá kwa kid ge alá belé kel kaame, marrañ jaiṅ'íṅ tááriṅá soṅṅá na déeṅ simmiṅ bá yeeṅ-sí puttótiyowalá kwă á kiṛiṅi ba ásáṅ iṅi. ²³Na kólá kid alá suuru tullê-lé búnyé, bá kwa kid ge alá domonṅ duṅo'ṅ belé-sí táraásiṅ kel kaame na kílma kééli. Yeeṅ nama níṅ túyal namaṅ níṅ kwă kire soṅṅá, tog-lé píri na keer-lé weyyéṅá oson díṅ na díṅ le weyyéṅá iis-lé soṅṅá" ²⁴Namás mitíl keer taan, "Na in lónṅ jaawil'íṅ kuriṅ bá duó kéṅé ná ray usuṅo na ray ná tullé kiri. ²⁵Namá kwa kaṅ ná kúníéṅí, namá gáárim éla ná dog déeṅ rāy usuṅ kééṅ kaan'íṅ túle namá nyáṅa. ²⁶Alábá búlé-le kééṅ ótá tullén diṅ táne namás ila duó'ṅ dog namá lóóṅóle. ²⁷Asi dí bá duó kééṅá ná maḍí kurúṅa rugo: Táári duṅo namá éla nás in kwă yee-sí, "Dúíṅ sid, táári tullé á ábá díṅ rāy? Na kólá ál-si kaṅ?" ²⁸Namás in kwă, "Na gáárima in nāṅ káwe." Táári duṅo namás in kwă, "Na naa jôil-lá álāṅ paál jamiṅi-ii?" ²⁹Ray'íṅ sid namá in kwă, "Lôlo in bá iláṅi abá árgíya paál bá in lónṅ ni ná kinyo jittiṅa, asá kiṅá paál kaṅ ná dorool baw. ³⁰Aw ná arrá túya namaṅ níṅ iṅi kí taa. Kí díeṅ tin-lé ká bán in waa taa'ṅ dorol já kwă-sí ál eṅa taa keṅa, "Dorol bâ main daḷím-sí nás puttôn diṅ birgó ná buy-ii na kaan-sí ná dorl bâ ná kúluma-lé biṅi." ³¹Namás mitíl keer taan, "Jaawil'íṅ kuriṅ ásáṅ pis eeṅ kí nááṅ námá duldi'ṅ kwě baw ná úsúṅó. ³²Na in dólāṅ bâṅa nyét le soṅṅá itti-ii. marrañ abá appá eṅak, bá bárṅa-lé soṅá appá-ii. lia ná kurú eeṅ, ná kíyaṅa jaawil'íṅ déeṅ írí toṅa píyal kééṅ kargáṅá-le. ³³Îsa namás mitíl keer taan namás in kwă, "ná kí jawil'íṅ kuriṅ tog gé Yáa namás tirmá bawa, na wúo arra kóraṅa iis namá írí jíṅi. namá nyio nuṅ ila-sí nyét. ³⁴Kin nyét-sí Îsa bás kwa'ṅ dáldé kí mitílás risiṅo; na Yé uu tog dog ás kwă ba mitíl'íṅ paál. ³⁵Lia Îsa namá júndí kwa'ṅ dáldé-sí namá tónṅ píṅi. Majira namá dēlé kéle namás in aáṅé, "Déeṅ gis arrá jarāṅ asá júúliṅá miin waar alá daḷdi-sí á káweba." ³⁶Îsa namá kwa'ṅ dáldá-sí júndí namá tónṅ píṅi. kééṅ majira namá dēlé kéle namás in aáṅé, "Jaw gí si mitíl dāy pirje na ray." ³⁷Îsa bá in jáwí, "ki-ii ná dólāṅ tullê-sí usuṅo duldi'ṅ kwě-le. ³⁸Ray bá daḷdi-ii; na dólāṅ tullê, bá dogólá kuri'ṅ ge. na dāy jitti bá Anyídi-ii, ³⁹Na gárim'íṅ saar bá mesêre-ii. Na taa bá bá jaiṅ'íṅ kaṛi kuṅo-ii, Na táárikwă bá Meleka ge. ⁴⁰Alá osaga-sí dorool kawé ná utú kúli, bán eeṅ tóórig'íṅ jaiṅ-lé. ⁴¹Na Duldi'ṅ kwě-sí bán ádeṅ káwa kí kééṅ meleka, na yeeṅ bán tawrá kísiṅol díeṅ kuri'ṅ paál, na kwa nyét alá jittiṅa ge na pié kwă, ⁴²Bán útu kiṅíya yeeṅa-sí, na íde bán kola kaṅ na kagi'ṅ jállo. ⁴³Na kwa tulléṅa bán in kulmelu niná dulé díeṅ bâ'ṅ kuriṅ-lé. Na duó id nás kíló kee, bá aw ná kelamí. ⁴⁴Jawil'íṅ kuriṅ bá in lónṅ inná asá otá kuule rāy dió. Asá duó búló naṅ bitān juula. kí kilmá'ṅ simmiṅ ila, namá nyáṅa ná ótá asá kééṅá ná nyét jáwwí ná jula, na ila ray-sí jula. ⁴⁵Asi keer, jaawil kuriṅ bá in lónṅ niná mandānye alá ari tullê kôiliṅ niná mâl. ⁴⁶Namás ari tullê díṅ búlón ná soṅṅá tárrá-ii, bá nyáṅa ná ótá kila asá kéṅá nányéttin kwě'ṅ jáwí ná jula. ⁴⁷Asi keer jaawil'íṅ kuriṅ bá in lónṅ niná kunyir alá roó kabítiya alá ótá nyét tiél kí kíeṅ órréṅá'ṅ. ⁴⁸Na

abás pis eḡa, alama kwă-sí bá kurro ééříná álán roó'ḡ ăři dŭ kóóḡol, namá túllên diḡ dorool káwe moóna-lé, na kééḡ jittí;a-sí tawrá kamínje. ⁴⁹Namá in nálan eḡ asá daldí a gínḡi. Na meleka bán élal nás ker ker pial jittíḡa-sí tulléḡa'ḡ dió. ⁵⁰Yeeḡa-sí bán utú'ḡ dió kamínjyal,di-ii alá kola kaḡn n kagi'ḡ jállo. ⁵¹"Jí kin úóná kin-sí nyét-la dééḡ arrá jarínél?" Majira namás in aáḡé yee-sí, ⁵²Ee, Ísa namás yeeḡa-sí in kwă, "Rim kwă álán majira been jaawil'ḡ kuri-lé inná ila toḡ'ḡ sid, bán tawrá karúl toy kwanḡ, mandānye námás ótá kiwóna éla." ⁵³Innálan Ísa namá mitílá kila agé, ila lóó-sí namá jindí ná nyána. ⁵⁴Ísa namá dééḡ éllé kărí namás jáá nás kwa-sí gũudpaalíti alá kí daldé kaḡn. namás pírjeḡ káwe namás kayé ná kiileli, na in riḡḡ-sí a'l-sí éla na kin pírjeḡa? ⁵⁵In toḡtooge'ḡ kwě á sibâ? In moo'ḡ kwě á sibâ? Yagûb, na Ísib, na Yaúza, kééḡ bārḡa á gebâ? ⁵⁶Na kin ótá-sí aál bulón nyéttin?" ⁵⁷Asá kí dééḡ dorá paalínje. Marran Ísa bás yeeḡa-sí in kwă, "Domon dḡḡo á keba nás dééḡ barú kitírínje. ⁵⁸Yé pírjeḡa soḡḡâ ḡḡ piyába iláḡ ná yee-sísee á kééliba.

Magara 14

¹Yáaye'ḡ Jabaḡa'ḡ wăyí: Ila tin-lé, Hiródos kuri aáḡá namá Ísa'ḡ'ḡ kel amí. ²Namás dééḡ koy-ii-sí in kwă, "In âl Yáaye jabaḡa dḡḡo-ii; asá wăy-le jáwla. Alá dēlé pírjeḡa indeli dééḡ dóna." ³Marran hiródos bá Yáaye-sí túmná já ná řigo, Hiródiya'ḡ uḡḡ alá dééḡ bára Pilúbbus'ḡ yáa'ḡ kwě kéḡá. ⁴Iláḡ ná Yáaye yee-sís in beléḡá, "In á lónba ásán yee-sí joo!" ⁵Hiródos namá kōilini álán yee-sí puu, namá marran kwa'ḡ uḡ'ḡ lóó kaḡi piá, inláḡ ná yeeḡ in-si dió kaḡḡ ḡl Yáaye domon dḡḡo-ii. ⁶Marran alábá Hiródos'ḡ daḡriḡ'ḡ sũbu'ḡ sog éla, Hiródias'ḡ kwě niw túle ela paalo Hiródos-sí namá kilmá jaala. ⁷Namás sárta béta álán ăři bi ăři ínı ḡl yé kóil. ⁸Namá nyána nás dééḡ iya-sí kwă, namás in kwă, "Áíla Yáaye jabaḡa dḡḡo'ḡ taḡu janı, íne tabag'ḡ dió." ⁹Ába kuri-sínamá kilmá sonderog eḡa; marran namás in kwă áílán anı ăři id ná joiḡı, iláḡ ná kás arata ánda kwa'ḡ taḡu'ḡ alá kíeḡ kasa. ¹⁰Namá túmná áddeḡ piyá Yáaye'ḡ taḡu kándé. ¹¹Ila taḡu-sí Namás kí tabag , namá kwě niw-sí dóna já, namás bawa nás dééḡ iya-sí nyána. ¹²Yáaye'ḡ majira namá kéle, namá way tól-sí kábé, ná kééḡ ná kurrıe, namá kééḡ nás Ísa-sí aáḡé. ¹³Ísa alábá ila uu kelamı, namás pullun ooḡo ná lóó keér nyán dıtın'ḡ. kwa'ḡ daldé namá kelkammıe ila uu-sı, namá kaři kũlul ila deém-lé kí tarḡa. ¹⁴Íde Ísa namá roo'ḡ tuúm buḡḡo, namá kwa soḡḡâ'ḡ daldé jáḡıla, namás díeḡ uu ayıḡ eḡa namá wajána-sı epero. ¹⁵Ísa ná kwa Líříná oos-sı Namıe ínı: Namá lóó arra eḡa, kééḡ majira namá kéle nás in aáḡé, "In lóó karra-ii, tin naḡ nyána, jundı ná kiyaḡ kwa-sı elleḡa dakkiḡa-lé nás kíeḡ suúrḡâ ăři díḡ kule ná kammıya." ¹⁶Marran Ísa bás in kwă, "Kaán niḡ kiḡl. ăři díḡ banı ná kammıyal." ¹⁷Namás yee-sı in aáḡé, "Bás délin karaḡ oos kaiḡ na púúná ăw." ¹⁸Ísa bás in kwă, "Dúiles béla." ¹⁹Ísa namás in kwă'ḡ daldé-sı in kwă íne dăy'ḡ ırı dũ bōḡ. Yé namá karaḡa oos kila-sı bawa na púúná ăw-sı. Namá nŭḡı ırı jáwı, namás assó piámá túléḡá dıy-ii namá majira-sı ínı, na majira gal namá kwa'ḡ daldé-sıkanıe. ²⁰Namá kwa nyét píssiḡ kammıe. Namá kééḡ nyenséréḡá kila alá sâye namá kí geraḡa weyye na ăw pișiḡ kılul. ²¹Na kila kwa alá kammıe namá ni-ii kaḡḡ líříná oos kaḡḡ kwa keya, ná yána na dogólá dokkéḡa á kaḡḡba. ²²Ísa koro'ḡ ırı ilḡı: Innálan Ísa namás majira-sı in kwă ásán pulḡ kóóḡol ná dééḡ taḡu'ḡ kiyaḡ roo'ḡ juó namaḡ niḡ kwa'ḡ daldé pera kiḡı. ²³Alábá kwa'ḡ daldé pera eḡa, yé in nálan bá púḡo nyána dééḡ dıtın'ḡ álán jâm piá. ălmın lóó arra eḡa, bá dıtın niḡ kééḡá. ²⁴Marran pullun bá kaara kééḡá roo'ḡ túle na roo'ḡ zoola nás plun-sı ladeiláḡ kaḡwlo úpúřıtıeḡı kí kurro. ²⁵Arra'ḡ tin oḡaal-lé Ísa bá díeḡ eré nyána kí koro'ḡ ırı. ²⁶Majira ălbá yee-sı kaḡile ná kí koro'ḡ ırı ilon bá guyi búḡı suúr namá in aáḡé, "In kí see áiba". kaḡi'ḡ namás kayé ná urú kalde!. ²⁷Marran Ísa bás řisiḡo yeeḡa-sı kaḡi a ḡı tıba! Ká aḡ kaḡi a ḡı tıba". ²⁸Patoro namás in kwă, "Dúıḡ sid abá jí jaḡ kaısa in jwa álán éla dı-lé kí koro'ḡ dio". ²⁹Namás in kwă, "Jél

" Patoro namá pullun'ínj írí buunjo namá kí koro'ñ dio nyáña Ísa-lé. ³⁰Marrañ namá kawlo jágila namá lóó kali piyá. namás j'a ná urú laddi-ii, "Lonpii jopó gis". ³¹Íde Ísa namá dééñ dóngá ímíni ná yee-sí tñonámás in kwá, "Ay-ii lónj ná dínj jñn ittí-ii kaáñ-si kí gíla jaw?"³²Namá pullun'ínj dió kári dawlo namá diriig oonjo. ³³Kwa alá pullun'ínj dió kañj namá kéle nás kí kurjo kúunul ná in aáñé, "Kí see Jí Lonpii'ñ-si kwě jañ". ³⁴Namá kéndé ná Jenesaret'ínj suur-lé kéle ³⁵Kwa namás ila lóó-sí káwlíe. namá kila elleña-lé áddenj piyá namás wajána-sí nyétinj kéle ³⁶Namá dèlé in koinje álánj dééñ juri déllin kúral. Na kwa nyét ál dééñ juri-sí kúre bás ekêr kinj.

Magara 15

¹Kila Pirísíná na Dálín Guudpáliná namá Ísa lé kéle Jurrúsalam. Ná in kámiña, ²Jí káñi ná káinj Wúonâ Ádéná sí jiti jau,Ídínj ál Yeeñ Nñj jámínj Tin lé koña ákálul ba namá kí koñá Rúbáña Nñj kámíe. ³Yé namá Yeeña sí in jáwí ,Na káñi ná Bí kíeñ Ádénâ uñj Lonpínj Belé sí bariñí ⁴Lonpii in kwá ,Álán Bagi báa kíeñ Báña sí namanj Íyaña,Na Duó it ál si dééñ Báa sí namanj Íya sí Ari Jitis piyá álánj bá Wayí.⁵Marañ Jí in juwa Duó it ál si dééñ Báa wala Íya sí in kwá Ari it áila ká aní ál Lonpii janní, ⁶Yé ákóel baa álánj Dééñ Báa sí kilmá simmó piyá Marañ Yé bás Lonpínj konas undul álánj kééñ Ádénâ Údóná Jíyal . ⁷Bí kin kwa jitiña, Yé Bí Izáya Díeñj Rímeñj ápiyá bá wala, ⁸Kin kwa ka sí bá gí kí Udonj kóéli,Marañ kíeñ kilmaña Dúinj kara kayinj. ⁹Díeñ Jám Ari ái baa Dúfle na dog Arri ás káwlí tiyá baa Duldínj kwáñ. ¹⁰Namás Yé kwa sí Tarí piyá kí dééñ suur nás in beléñ ,Kela bâm na dééñ arrá baráñ , ¹¹Ari it ál duó Amí Duó sí Rúbá ápiiba ,Marañ Ari it ál Udó kúrél bá yéi ná Rúbá ii,In in dálanj si palít Duldínj kwé sí ¹²Íde Majira namá kéle nás Ísa sí in añné,Jí jalunj sá Yawúda ál Sadaga kurúl ál in uu sí kela kámíe. ¹³Ísa namá in jáwí Yeeña sí,Ari it ál Dúinj Ába ákuwá baa bánj jiti eej . ¹⁴Bundí Yeeña sí,Ídínj ná yeeñ kurunja gé .Abá Duó kuru Bára sí kelo Yeeñ kara áñ kiyaba mat bánj Dúlo káwíl wala níñ Dító írí kurol. ¹⁵Potoro namá kela amí namás Ísa sí in kwá,Tullé gís jawúli kinj sí in Mitíl. ¹⁶Ísa namás in kwá ,Yéé Bí dog sá bayinj ná Tabunja lé ági kári baa. ¹⁷Bí ás balunj ba wala Ari it ál kí udónj káriti ál dayo lé káriti wala ila námá pâl kúrú ¹⁸Marañ Ari it ál udó kúrél bá kílma élla.kila uña yeeñ gé ná ájundiyá ba álánj Duldínj kwé Tiyá ii. ¹⁹Jerinj Jiti ná Duldínj kwéñ kilamá lee undúl ná jerinj si kee jawinj namanj kamiñj na dog piñj na ótánj kernja. ²⁰KIn údónj yeeñ gé ál Duó sí Rúbá piye ,Marañ ál Duó Nñj amí ná koña áliyoba ila Yéé áiy ba ná Duó sí Rúbá pii. ²¹In dálanj Ísa namá il lóó sí jundí ná Tire na sídon nyaná. ²²Íde namá Kannínínjâ Yáa Elléñ páál kuro,Namá urútan ná in beléñ ,Awú ná gís Assó jáa Lonpii Dawútínj kwé,Dúinj kwé Níw sí Sitan si tíyo. ²³Marañ Ísa walá belé Tog dog ájwá baa,Kééñ Majira namá Ye sí Sáát si káwe álánj ila Yáa sí kúrral idínj ná yé bá kee ná dáinj karinj kom.²⁴Ísa namá jáwí ná in kwá ,Bát bá Isirálínj kwa sí ii ná Ádeñ awu idínj ná Yeeñ in kalja niná Urí ál Júnja.²⁵Marañ Yé namá élla ná dééñ Tabúnj kí Kurña púiyá ná in beléñ Lonpii Juló gí ka sí. ²⁶Yé namá in jáwí Tuul lé ái baa álánj si Dogólá sí Nñj si Jabúnj námá Ásanja sí janí. ²⁷Yé namá in kwá Ee lonpii ,Ádínj ná Ásánj kwé dog bá kila Nñj aríná sí Am ál sitinj kili púitá. ²⁸Ísa namá in jáwí ye sí ,Yía,Dínj see jáiy saa kakiréi awú ná eej ila ál bá jí joyinjí,Dééñ kwé Níw namás Tullés eñja ila Tin lé. ²⁹Ísa namá ila lóó sí jundí ná Galílinjâ Róónj kili nyaná.Namá Púgo írí nyaná ná kilâ onjo. ³⁰Namá kwa soñá kélle Délé namás kwa kélle nás díña Robonja namanj Kurunja na dog Wajanja soñá,Namás Ísa sí kélle álánj si Épéro Yeeña sí . ³¹Kwa sí idé namás Mete ál kwa díña ákirsínj ba na naa káñj ná kérsinja,Na robonja nañ si tullé kinj Kurunja nanjdog lóó kagile.Yeeñ namá Isirálínj Lonpii sí Assó káwe. ³²Ísa namás kééñ Majira sí Taris piyá délé namás in kwá ,Kí in kwa saa aonjá kónjó íné kí sogá iis na ari ás kinj ba álánj kámía,Na ká áwél ba álánj in nálanj ádeñ ná Nñj ákámíe baa. ³³Majira namás in añné Ye sí ,Na íne Ari ás kanja álánj kin kwa sí nyétinj Nñj kaní ná kámía. ³⁴Ísa namás in kwá Yeeña sí,Karanja nín ge asá banj ,Yeeñ

namá in áhñé Sabe na Púná Dokéŋa itáŋa díŋa . ³⁵Ídé Îsa namás kwa sí in kwá álán dúu kóól. ³⁶Yé namá kila Karaŋa sade na Púná bawa,Namás Assó piyá ,Namás Duýi ná íní Majira sí .Majira namá kaníe kwa sí. ³⁷Kila kwa namá nyétiŋ kámíe namaŋ pii kiŋi,Liya namá Dorol káwe kila kraŋâ Aríŋá sí ál sáye. ³⁸Na kila kwa ál ila Nuŋ sí kámíe namá in káyíŋí Líríŋá Oŋŋal,Yáaŋa na Dogólá páal, ³⁹Liya ál îsa kwa sí Dúlíŋí dió jíŋí ,Yé namá ila Elléŋ kílí nyaŋá ál in karíya Mágadan

Magara 16

¹Pírísíŋá na Sadúsíŋá namá kélle álán ye sí kare nás in kámiŋa Jawlíŋ Ósom náni, ²Marañ Yé namá in jáwí Yeeŋa sí,Abá lóó luul eŋŋa Bí bá síŋ baluŋ lóó bá Lúllá indélíŋ naŋ Duélé puká indélíŋ ³Abá lóó Sare ii kí Subu Jí bán in juwa bán jalú ná lóó saa Lólá ii na Duélé ná puká ii na kútuŋas kee,Marañ Jí Tiníŋ Ósom sí Taga ásiŋ jáwli ba . ⁴Kwa jítiŋa na janiŋa kwá bás kelŋa Tiníŋ Ósom sí marañ ás kúndúlá ba pélet bá Jonán sí.Ídé Îsa namá júndí ná nyaŋá. ⁵Álbá Majira saba keer lé kagul ,Yeeŋa sí namás yíe álán Karaŋa kabe. ⁶Îsa namás yeeŋa sí in kwá ,Pútú baríŋ Pírísíŋâ san níŋ namaŋ Sudísíŋâ. ⁷Majira namá kírsíŋul dééŋ táas lé ná in kámiŋa ,Ídín layi ál kí karaŋa ákába ba. ⁸Îsa namás loŋ kayi ál Yeeŋ kámiŋa ,Bí kin kwa see jáíŋ Ití kwá,Káŋi ná Bí díeŋ suurú bírsiŋ idíŋ layi ál bí karaŋa ás béla baa wala. ⁹Yéé bí ás baluŋ ba wala ál Karaŋa OssTabaga píriŋá oss píe ,Na Karaŋa Tabaga ní ge ál bílló wala. ¹⁰Bí ás baluŋ ba wala ál karaŋa oŋŋal píŋí ná karaŋa 'píríŋá oŋŋal píe wala. ¹¹Bí aiy si bíwél ál ká karaŋâ ái ba ná gís írsiŋ biŋa sí,Marañ bí bagíl Pírísíŋâ ayéé na Sudísíŋâ. ¹²Yeeŋ namás kíwé ál yé yeeŋa sí Karaŋâ ayééŋ ás risiŋo baa marañ álán Pírísíŋâ na Sudísíŋâ Jáwlíŋ Orró kurol¹³Naa ál Îsa élla ná Elle ál in karíŋi Karíŋa pihalípi kílí,Yé namá kééŋ Majira sí iŋŋo ,Ná in beléŋ .Yéé kwa aiy kámiŋa Duldín kwê ál kayi, ¹⁴Díŋa in kámiŋa ál jóna ii na gal díŋa ál Ilíja ii na dog ál jerimáya ii wala gal Domoŋ kwá díŋâ dió díg. ¹⁵Yé namás in kwá yeeŋa sí,Na marañ bí aiy bámiŋ ál ká ki aañ .¹⁶Simon Potoro namá in jáwí,Jí ál Jáso Duŋo jaan Loŋpii Sálán kwê. ¹⁷Îsa namá in jáwí Yeeŋa sí ,Bí Assó baŋ Simon Jonán kwê , Jí ískeŋ ajeŋ ba ari it áisa kwa Ji sí kámiŋa , Marañ dúíŋ Báa ál Jawíl kee palígí síŋ Ji sí. ¹⁸Ká dog gís ámiŋ ji sí ál Potoro jaŋ,Na in Dítoŋ írí álán Dúíŋ Tog utámó.Nán katíŋâ Orréŋá Taga ásiŋ úríyal baa Ye sí. ¹⁹Ká álán gí anní Biŋa sí aní gí kuríŋ Jawilíŋ jáwliŋa .Ari it ál bí íne Suurúŋ íris burí Jawíl dog básíŋ úríŋ,Na ari it ál bí íné jawíl biwo Jawíl dog bán Jáŋo. ²⁰Îsa namás kééŋ Majira sí in kwá álán si duó sí ás uwe ba ál Yé Jáso duŋo ii. ²¹Míŋ ila Tin lé Îsa namás kééŋ Majira sí in kwá Yé álán bá Jurusalám Jee,Míŋ ila Tin lé Îsa namás keeŋ Majira sí palí kayi ál júúti álán si eeŋ Ye sí na ílá sogâ síŋ Jiti káwal Ába kuríŋ dóŋa na kwa bainánŋ namaŋ Dálíŋ Guuðpálíŋá lee na bán kawe naŋ síŋ jáwla kí sogá iisíŋ dió. ²²Ídé Potoro namá Îsa sí bawa nás in beléŋ,Kalán in díŋ kare eeŋ Loŋpii,kalán ágís iŋŋi ba Ji sí, ²³Marañ Îsa namás jaiŋo namás Potoro sí in kwá ,Túga jawŋí sitan dúíŋ Dorá agís jurí ba Jí Loŋpiŋ Ótáŋá sí ásiŋ baa ,Marañ bá kwán Ótáŋá ge . ²⁴Îsa namás kééŋ Majira sí in kwá ,Abá duó kee ná kóel álán gí ka sí Kari ulló bá dééŋ suur júndí námá díŋ Káldábu jabúŋ námái kari júllo. ²⁵Duó it ál ál kóel álán si dééŋ jaiŋ sí jópó bán jóo,Na Duó it ál dééŋ Jaiŋ sí jóo Dúíŋ saníŋ ásiŋ búlón . ²⁶Kwa lé bát bá ila tuléi ii álán si Díne nyét síŋ jiti piyá bá kóel, Wala kayi álán si yé jáíŋó dééŋ Jaiŋ lé. ²⁷Ídín ná Duldín kwê bán kí Dééŋ Báaŋ Baiŋiŋ lónóla na Kééŋ Melega Na Yé námá Duó bi Duó sí Ari it íní Dééŋ Táriŋ Nisil. ²⁸Kí see gí síŋ waa Ká Biŋa sí Díeŋ dió ál inne béréŋ Yeeŋ wayí sí áŋ kagíla ba namaŋ níŋ Duldín kwê kí dééŋ kuriŋ élla.

Magara 17

¹Soga soo na díg gî diwó Îsa kí potoro namaŋ Jime na Jona dééŋ na Jiméŋ Bára Dog kégeŋ kayíŋí, Yé namá Yeeŋa sí dítiniŋ júndi Púgo írí júndí. ²Yeeŋa sí namás in lónjila in âl si dééŋ Jalu'n si jaiŋo ,Idíŋ kééŋ kúŋí bá in ulmel ná Dulé. ³Idíŋ ná Músa na Ilíja kalŋítá yeeŋa sí ná kírsiŋa kégeŋ . ⁴Potoro namá in jáwí Îsa sí ,Lonŋpii sa tulé ii kiŋa lé álán íne kaŋ abá Jí joní bá síŋ Dirboŋa iis si káa íné Tog ji sí na dog Tog Músa sí namaŋ Eilíja sí. ⁵Âl si yé káyíŋá ná Risíŋá namá Kútu appâ élla nás júma namá urú élla ná in beléŋ in Dúíŋ si kwê in dúíŋ si kwê âl ká saa soŋá wéel kí dééŋ dorá assó indélíŋ kelas bám ye sí . ⁶Âlbá Majiras kelas kámíe,Yeeŋ namá kíeŋ Tabuŋa Dúu kabíe ná lóo kaŋi káwe. ⁷Ídé Îsa namá êl ná kurá namás in beléŋ,Wáriŋ si bawlá lóo kali abawba. ⁸Ídé Yeeŋ namá lóo írí kagile namá kumé ná duó keer ákeba bá Îsa ii. ⁹Âlbá Yeeŋ Dúu kápúŋélí Púgo írí,Îsa namás Yeeŋa sí in kwá Duó sí asi buwaba nama níŋ Duldíŋ kwê Wáíles júwla . ¹⁰Kééŋ Majira namá in kíŋul,Káŋi ná Dálíŋ Guudpálíŋá in kámiŋa álán bá Ilíja waar wíŋa ¹¹Îsa namá in jáwí,Ila âl see Ilíja ekéri álán éllá ná Ótáŋá sí nyétiŋ dééŋ Lóo le jáwí. ¹²Maráŋ Ká wagisiŋ Ilíja Yé káŋ élla námáŋ,Maráŋ ás kalga ba iláŋ námáŋ bá ila kawe âl Yeeŋ kóeli,Kí ila Dorá dog ,Duldíŋ kwê dog bá síŋ indálaŋ kígíyal dééŋ Dóŋa. ¹³Majira namás in dió kaiŋi âl si Yé Yeeŋa sí Jona níŋ is Risíŋ ¹⁴Âl Yeeŋ kwa lé kíŋe Duó namá dééŋ Tabúŋ élla ná kí Kurŋa oŋŋo ná in beléŋ , ¹⁵Lonŋpii káyí sa dúíŋ kwê uu ragas ,in dálaŋ kwá Yé âl si júŋ si kee ná kwa sí saa soŋá Jígíti.Lódíŋâ Útu PÚíti wala Koro lé. ¹⁶Ká Ye sí éla kíŋ Majira lé maráŋ yeeŋ ye sí Ari ás káwe ba. ¹⁷Îsa namá in jáwí ,Duldi âl si see jáyi sí ás banba jitiŋa, Kí biŋá ná níŋ kaŋ ,míŋ ná níŋi álán gís ká awu biŋa sí. ¹⁸Îsa namá Sitan sí júrra,Namá délé kuro kwê ídé namás tulé eŋŋá kí ila Tin lé ¹⁹Ídé Majira namá Îsa lé kéle ná in kámiŋa,káŋi ná kí ákúra ba. ²⁰Îsa namás Yeeŋa sí in kwá ,Idíŋ ná bí díeŋ see jáí ii Nuus si ká kí see gís ámiŋ biŋa sí abás bí see jíyi si Itíríŋ ni ná Sónniŋ kwé Bí básíŋ in púgó sí in buwa álán si jáwla ná jee,Na bán jee Ari ákeba álán Tára ii Díe lé. ²¹²²Âl Yeeŋ Galíl kayíŋí ,Îsa bás kééŋ Majira sí in kwá ,Duldíŋ kwê bán kúru kwáŋ koŋa lé, ²³Na yeeŋ bán kawe Ye sí na kí soga iis síŋ dió bán si jáwúla .Majira sí namás mete. ²⁴Âl Îsa na kééŋ Majia kapanum kagul,Diginiŋa Duŋo namá êl ná Potoro sí iŋŋo Yé díŋ Guudpáli Diginiŋa jála, ²⁵Yé namá in kwá Ee abá Potoro Tónŋ wíŋa ,Îsa namá kí Potoro kíŋ síŋul waar namá in kwá Jí sí aigís lónŋ Simon,Kiŋ lé ii âl Dinéŋ kuri déle Diginiŋa bawú ,Dééŋ kwê lé wala kwa keŋa lé ²⁶Kwa keŋa sí Potoro namá in jáwí,Na kwê âl kóke,Îsa in kwá. ²⁷maráŋ kí Diginiŋa duŋo sí ákígí tiba álán katêŋa piyá ,Róo joo ná nyandam jamíŋi,Námá jeló ná jaráŋ abá jaráŋá námá udo jáwli bán ari jumbó,namá jabúŋ ná diginiŋeŋa duŋo sí janí Dúíŋ saniŋ na Díŋí.

Magara 18

¹Ila Tin lé Majira namá Îsa lé kéle ná in kámiŋa ,Kiyé âl bárŋâ appâ ii Lonŋpíŋ kuriŋ lé, ²Îsa dééŋ suur sí kwê Ití tariŋ ,Namá Díeŋ Túlle oŋŋo, ³Ká kí see gís ámiŋ biŋa sí námáŋ síŋ bí dogólá dokéŋas baiŋó,Bí lonŋpíŋ kuriŋ lé áŋbaŋ baa ⁴Duó it âl dééŋ suur sí Dúu in jáwí in ná in kwê ití bán Lonŋpíŋ kuri lé kakíríe. ⁵Duó it âl si kwê ití sí in nán tírré kí kúŋi kona bá gís ka sí Tírré. ⁶Maráŋ Duó it âl kiláŋ dió tog dog sí ápiyá ba naŋ in beléŋ áiy saa ka sí gís tírré bá jitiŋ lé kee,Bá awú ná maráŋ si Kítóná kuyí si Rigó ná Róo puyí ná Roo amí. ⁷Awú ná kila údóná lé kakíríe kariŋ âl kwa sí júndí álán jitiŋ lé kaiŋi maráŋ awú nás ila duó sí kagíl âl kí dééŋ dorá úriŋ, ⁸Abá díŋ Dóŋa ná íŋ Taar gí júndí álán ari jiti jaw,Bá jandi ná jamíŋi díŋ karra maráŋ ila saa tulé ii álán si díŋ súurú si Ótáŋá waris jaŋ kíŋi álán suur nyét jaiŋ Utú Luujíŋ lee kee nás Tarŋa Aw si jaŋ na kona Aw. ⁹Abá gís díŋ Núŋí júndi álán ari jiti já ,Bá jaráŋ ná jamíŋi dílé .Maráŋ ila saa tulé ii álán Jaiŋ Luuj lé jaŋ kíŋi álán Útu jaŋ ná maráŋ si Kúŋí Aw si jaŋ. ¹⁰In bagíl duó ákeba álán tog dog sí jíyô .Ká waa gí síŋ Jawíl âl Melega kaiŋi ná dúíŋ Báaŋ Waji sí lawíe, ¹¹¹²Bí aiy níŋ baa , Abás duó bi duós Uríŋás wayes kee ,Na díeŋ dió tog Júŋa Yé kila áŋ

jundí baa ná Púgo jee na ila sí kóíní. ¹³Abá Yé kóíní bá sín búlón kí see gîs waa abá kilmá saa simmó een̄ âl ila urrē sís búlón . ¹⁴Dog bá in lón in dálan̄ dúín̄ baa lé yé dog ájündi baa álán̄ tog dog júña. ¹⁵Abá díñ̄ Bárra gîs Arrí jiti piyá, Bá joo nás jowa urrē it áí saa jí sí jiti piyá Díñ̄ táas lé kí Déén̄, Na Yé námá gîs kela amí Jí bás Ye sís jáñña Díñ̄ Bára sí. ¹⁶Marañ abá yé jí sí kela ágîs amí ba, Jí bá dog si duó keer sís járgi ná ké ge boo ,Ídín̄ ná kwa Aw na Hs bán̄ mat kela amí ¹⁷Na abá Yé úrin̄í álán̄ si yeeña sís dog si kelas amí, Bá boo nás Masín̄ lés kwa sís buwa, Na abá dog úrin̄í álán̄ si Masín̄ gî kwa sís kelas amí, Na jí ye sí bá jundí ná in kee ná kwa kern̄a na in ná Diginíña duño. ¹⁸Kí see gîs ámin̄ Ká biña sí ,Abás Ari sís Suurún̄ íris burí dog bás úrin̄ jawíl, Abás Ari sís Suurún̄ íris burí dog bá sín̄ úrin̄ Jawíl . ¹⁹Kí asi keer gîs ámin̄ Abá bí kwa Aw basa suurún̄ íri Lonpii dog âl Jawíl kee dog bá gî ín̄i urrē it âl bí déín̄ bíjó. ²⁰Abá kwa Aw wala Hs kúín̄ konán̄ kisin̄ul ká bán̄ déén̄ tâs lé an̄. ²¹Poró namá Ísa lé élla nás in kwá, Lonpii abá gî Dúín̄ Bára Ari jaiti piyá dúín̄ íri nán̄ níñi álán̄ si ássó ni nama níñ̄ pírin̄já sabegol. ²²Ísa n amás in kwá ye sí ,Ká in ágîs waba pírin̄já sabe, marañ lírin̄já sabeñ̄a sabe. ²³Jawilín̄ kuriñ̄ bá in lón in âl ába kuri nyan̄á ná kéén̄ koyán̄ kamala nyétín̄ bawa âl si yeeñ̄ kayain̄i. ²⁴Âl si ába kuri tuña ná pii, Koyi ii Tog namás Dabán̄ Tabaga Waye in ní kila âl Yé ín̄i. ²⁵Na marañ duó it asá ákeba álán̄ jáwí ,Aba kuri namás in kwá álán̄ kéén̄ Dogóló na déén̄ Yáan̄ kwê namañ̄ kéén̄ Tog ñi Ótán̄já jáwí ná jullu námá kíeñ̄ kamala jaa. ²⁶Ídé koyi ii namá Dúu piyá , Namá déén̄ Tabún̄ kí kurña onño, Ná in belén̄ kuri áwú ná gîs dúín̄ uu rasaga een̄ ,Ká Ótán̄já nyét gîs aa . ²⁷Ídé Koyín̄ kuri , Namás déén̄ uus ragasa een̄a nás in kwá ká áíla undí joo ²⁸Marañ Koyi ii namá páal nyan̄á ná déén̄ bára keer Koyi ii sí búlón̄, Âl Ye sí Sôn̄goña Awíye ín̄i namás ye sís kí Kurñas onño namás in kwá jáno gî Ká Kíñ̄ Sôn̄goñ̄ awígî. ²⁹Déén̄ bára koyi ii namás kí kurñas onño nás in belén̄ jáno gî ká awígín̄ kíñ̄ Sôn̄goña. ³⁰marañ koyi ii wara kwañ̄ namá úrin̄í, Marañ namá nyan̄á ná Túmná jábí namañ̄ kéén̄ Sôn̄goña kanáie âl Yé kôlen̄i. ³¹Namañ̄ si kéén̄ Bárña koya kern̄a sís jitis een̄a namá keñé nás díeñ̄ Ába kuri sís áññé ari it âl een̄a. ³²Ídé Déén̄ ába kuri namás yee sís Tarís piyá nás in kwá , Yaa Koyi Jati, Ná Ká gîs kíñ̄ nyétín̄ gîs ássó áisa ka jaa. ³³Káñi nás kíñ̄ Bárñá íri Tullín̄ ás jañba, Aídín̄ nás ká díñ̄ si íri Tullín̄ si aan̄. ³⁴Déén̄ Ábá kuri namás in kwá Yé dog álán̄ Jaa namañ̄ nán̄ nyétín̄ jaa kila asá Yé kee. ³⁵Ee Dúín̄ Báa dog âl Jawíl kee dog abá jí ás jawsí ba díñ̄ bára sí díñ̄ kilmán̄ dió Yé dog ágí sín̄ pasóba âl Jawíl kee

Magara 19

¹Albás Ísa kila belé ñás agé , Yé namá nyan̄á ná Galíl sí Jundí namá Júdan̄â Barú nyan̄á âl Roo Júdín̄án̄ soró kee. ²Namá kwa soñ̄a ye sí kari kúlé , Yé namá Dáweñ̄ piyá yeeña sí. ³Pairísín̄já namá déle kélle, Nás in kámin̄a , Yéé tullé layi álán̄ Duó déén̄ yáan̄ kwé sí jundí abá ari díñ̄ jiti piyá. ⁴Ísa namá jáwí ná in kwá, Yéé bí sâl árden̄ ila âl yeeña sí tewa bá keya na kani tewa. ⁵Na âl yeeñ̄ sí tewa yé dog in kwá, Kí ilán̄ ùñi ná yé in kwá álán̄ Duó dee déén̄ íyán̄ na bán̄ Tog jundí námá kí Déén̄ yáan̄ kwê lóó tog kin̄i, Na aw namá Suur tog kain̄i, ⁶Na yeeñ̄ in dálan̄ aw áge ba, Marañ bá suur Tog ii, Abás Lonpiis lóó tog si nyí, Duó ákee ba álán̄ si keer keer si piyá. ⁷Yeeñ̄ namás in si áññé ye sí , MúSA Kíña sí in gîs kwá abá kundí álán̄ jundín̄ paraga kaní ná námá bá deñ̄ káa ná jee. ⁸Yé namás yeeña sís in kwá , âlbá kíeñ̄ kilman̄â ùñi ná gîs Músa in dálan̄ kwá álán̄ kíeñ̄ yáan̄a bundí, Marañ waar in dálan̄ akán̄é ba. ⁹Ká in gîs waa , Duó it âl déén̄ yáan̄ kwê jundí, Ná Dan̄in̄ ápiyá ba , nañ̄ si yáa keer si nyan̄á , Yé bá Dan̄in̄ piyá , Na Duó it âl si ila yáa sís nyan̄á dog bá Dan̄in̄ piyá ¹⁰Majira namás Ísa sís in áññé , Abá yéé in dálan̄ námán̄ Dan̄in̄i Duó kí déén̄ yáan̄ kwê, Bán̄ saa tullé ii álán̄ si Duó yáan̄ kwê ás jeba. ¹¹Marañ Ísa namás in kwá Yeeña sí , Yéé kwa nyét áge ba ásán̄ ila áwúli sís kane, Mrañ bán̄ kila kwa gé âl kuwéli álán̄ si kine. ¹²Kwa nyét áge âl kereli idín̄ ná yeeñ̄ sí in dálan̄ kariñi, marañ kwa díña namá in kalña in ná kwa

nyét,mraŋ namá in kwéli álán in dálan kayiŋi nás Lonpín kuriŋ ŷŋ ,Duó it âl ila Jáwúli sí kúwêl ,Bá áwú ná kóiní. ¹³Namás Dogólá dokéŋas kéle álán si Dóná írí jaa nás júm,Maraŋ Majira namás kawriŋê Yeeŋa sí. ¹⁴Maraŋ Ísa namá in kwá,Bundí Dogólá dokéŋa sí asi barel ba awú ná kélla,Ídín ná Lonpín kuriŋ bá kila kwáŋi. ¹⁵Yé namá Dogólá Dokéŋa sí Dóná írí jáá namá kuro ná nyaná idé.¹⁶Namá Duó díŋ Ísa lé élla nás in kwá,Guudpáli,kayi ii álán ká áa ásán jaiŋ Luuj si aiŋ , ¹⁷Ísa namás in kwá ,káŋi ná gî ka sí ari tulén jîlel,Bá Ari Tog ii ná Tuléi ,Abá Jí in jóil álán Jain Luuj lé jaiŋ ,Beléŋá sí Bagi já. ¹⁸¹⁹Duó namá in jáwí ye sí ,káiy Beléŋá,Ísa namá in kwá ,Álán ájawba ,Na Danŋ ajâba,Na dog kamŋ ajâba,Walá dog piyé ajâba,Joiní Díŋ Íya na Báa sí,Na dog kwa âl si kégeŋ Saab si Táslé baŋ joiní in âl Díŋ Suur sí jóel. ²⁰Ila Júrré duŋo namá in kwá,Ká kin údóná sí nyétiŋ baŋi áa.Kai asá ká áyiŋ ná ká weel, ²¹Ísa namás in kwá Ye sí ,Abá Jí joyêl álán Jí Tiyaŋ jaŋ ,Bá kila Otáná sí nyétiŋ juulu namá kwa kit sí janí asá ákaŋi ba,Jí bân Jawíl joo ,Námá jélla ná gî kwa sí kaŋi júlo . ²²Maraŋ ila Júré duŋo âl Ísa lé ila Belé kela amí ,Ye sí namá kilmá sonoroŋ eŋŋa,Ídín ná Yé karába soŋás kéŋá. ²³Ísa namás kééŋ Majira sí in kwá ,Kí see gîs ámiŋ Ká biŋa sí yéé sa soŋá Tárrá ii álán Duó Kawáj Lonpín Kuriŋ lé káŋi . ²⁴Kí asi keer gîs ámiŋ ,Ál ila soŋá háyiŋi álán Kamal Jímberíŋ Tiir lee káŋi kítíŋ álán Kawáj Lonpín Kuriŋ lé káŋi ²⁵Álbá Majira ila sí kela kámie,Yeeŋa sí namás Mete ná in áŋŋé na kiníŋi álán si jópónó, ²⁶Ísa namá Yeeŋa sí Jáŋila namás in kwá,Kin kwa lé âl saa soŋá Tárrá ii,Maraŋ Lonpi lé bá koo hánni. ²⁷Ídé potoŋo namá in jáwí Ye sí ,In jagíl yíe Kí káŋi Otáná nyétiŋ kundí ná gî ji sí kúló,Na kaníŋi ásán ká kaiŋ . ²⁸Ísa namás Yeeŋa sí in kwá,Ká kí see gîs ámiŋ Biŋa sí,Ayé Diwô lé abá Duldín kwê Dééŋ Jain Luujín Kutí lé oŋŋo ,Bí áila ka kaŋi búliti bân dog kíeŋ kutiŋa weye na aŋw lé bôn ,Námá Isiráliŋâ Órréŋa waye na Aŋw sí bílel. ²⁹Duó bi Duó âl Dééŋ Tog ,Bárŋa na Kaní,namaŋ Báa na Íya Dogólá ,Wala gal Suuru Jundí Kúŋiŋ Konán uŋŋ bân kila lé soŋá Búlón naŋ síŋ Jain Luuj si kee. ³⁰Na kila âl Tabún kayiŋ bân kaŋiŋ kaŋíl na kila âl Kaŋiŋ kayiŋ námá Tabún kiya

Magara 20

¹Jaiŋ Luujín jaiŋ bá in lón ni ná asá Duó Rayí si kee namá kí subún siij júiti ásán kwa sí bétél álán si Tári káwal , ²Abá yeeŋ kégeŋ kaŋiŋ Táriŋ kamalán kí sog namá ádeŋ piyá Rayí ná kiyal ³Yé namá pâl nyaná kí asi keer tina isiŋ dió namá bulón ná Duó kee ná Wéle lé kirél walá ari ápiŋa, ⁴Namás in kwá âl jêl ná dúŋiŋ Rayí koo ná Tári já ari it âl kasa namá gî anní ,Ídé yeeŋ namá kéŋé ⁵Kí asi keer namá pâl kuro Duléŋ miit lé Tin Tiselé namá dog indálan piyá. ⁶Kí asi keer dog Tin waiye na díŋ lé namá nyaná ná búlón ná dog díŋ kee ná bá idé kéréŋ kirél,Namás in kwá kán kéréŋ iné bérél , ⁷Yeeŋ namás in áŋŋé,Duó ákeba ná gîs kiŋa sí kelamí.Yé namás in kwá yeeŋa sí dog âl Rayí boo ná Tári báa ⁸Albá lóó Arra eŋŋa,Rayíŋ siit namás dééŋ Kúlumín Tabu sí in kwá,Ál si Tári kwá sí tarrís já ná kíeŋ sóŋgoŋa janí,Ál si kaŋiŋ kwaŋ si juuŋ námás kí waar kuŋo jáge. ⁹Kwa kila âl bá yeeŋ nyétiŋ indálan arrá kéle díŋa kí subu na díŋa kí Duléŋ miit namá kíeŋ sóŋgoŋa kábé. ¹⁰Albá Tári Duŋo ila díŋ kuwaŋ élla,Yeeŋ namás in dió kaiŋi âl Bárŋa lé soŋá kaníyá,Maraŋ bá in dálan kábiya Arrá ¹¹Namá kíeŋ Sóŋgoŋa kábé ,Yeeŋ namá Rayíŋ siitín írí kírsiŋul . ¹²Ná in kámiŋa Duó kaŋi kuŋo bá Tin Tog bíŋ piyá Tári lee ,Maraŋ Jí namá gîs kiŋa sí kégeŋ arrá já,Ídín ná kí Tári díe lé soŋá káa naŋ gî Dulé Díe lé soŋá suwo ¹³Maraŋ Rayíŋ siit namá díŋ sí díeŋ dió in jáwí,Jarru ká ari bíŋ laa jiti áa wala kila Sóŋgoŋa ágî aní baa âl ká kíŋiŋ kasa wala. ¹⁴Kila sí jabún albá kíŋgé ná joo.Ká aŋŋ ná in waa álán gî ny;etiŋ arrá anní kí laa Duón âl kaŋiŋ élla. ¹⁵Yéé ká kuro kit ás aŋbâ álán ari it áa kí dúŋiŋ ásá ká aiyiŋ wala Ká kwa sí ari áŋ aní ba wala. ¹⁶Ídín ná kaŋi kuŋo bân Tabún kee na Tabu duŋo álán kaŋiŋ kee. ¹⁷Nii albá Ísa Jurúsalam jútiŋe,Namá Waye na aŋw sí bawa,Ál kaníŋi Dórra namás in kwá yeeŋa sí , ¹⁸Bagíl kí

Jurúsalam kani ,Marañ Duldín kwê sí bân Dóná írí kaye Pírísínua Ába kuri na Dálín Guudpálin ,Yeeñ básín ye sí jitiñ si káwal namañ níñ kwe. ¹⁹Yeeñ básín Galíliná sí kaniya nán kányíl nañ níñ Kádábu lés kaldul ná kawe,Marañ kí sogá iis básín jáwúla. ²⁰Na Zébitín kwéñ Iya namá Ísa lé élla kí Dééñ kwêñ .Namá dééñ Tabún kí kurña onño ná ari díñ gí iñño délé. ²¹Ísa namá ye sí in kuwá , Kaa ii âl Jí jówel,Yé namá ye sí in jáwí,Ásán jiin ná kúñ Dogólá díg díñ Dóná súrún erre òñ na díg Dóná Gorón erre Díñ kuriñ lé. ²²Marañ Ísa namás in in kwâ,Jí ás jalun ba kayi ii âl jí dééñí jílel.Jí taga jabalán kí ila Tógóló âl ká ani álán abaa,Yeeñ namás in áññé,Ee kí álán taga kabaa . ²³Yé namás yeeña sí in kwâ ee bí baba níñ kí dúñ Tógóló marañ álán díñ kí dúñ Dóná súrún erre òñ na díg dúñ Dóná Gorón erre dúí le áiy baa,Marañ bá kila lê ii âl si dúñ bā ásileñ piyá. ²⁴Albá kila Majira wiye kela kámie,Yeeña sí namá kila awín írí kilmaña saa sonoroñ iññi ²⁵Ísa namás yeeña sí Tarí sí piyá,Bí balun sá âl Galílinâ kuriña kíeñ kuro Bāña lés putóge,Na díeñ kuri apâ díeñ írí kee. ²⁶Marañ in dálan abañ ba díeñ Táás lé .Abá námán in dálan duó it âl kwêl álán díeñ Tabu eeñ bá awú ná díñ koy ii, ²⁷Na Duó âl kwêl álán Díeñ waar kunjo ii áwú ná Díeñ koy ii, ²⁸IN albá Duldín kwê á el baa álán koyas kee ,Marañ álán yé koyi ii na álán dééñ jain íní kôw kwa sí. ²⁹Albá yeeñ Jórókón páal kurol ,Bá kwa soñâ kari kúlul. ³⁰Ídé namá kwa aw Kuru kayín ná káwiñí Dorán ári.Álbá Yeeñ kela kámie âl Ísa kí ila Dorás bételéñí ,Yeeñ namá urú kaldul,Loñpii Dúútín kwê Jí awú ná gís Assó jáa kiña sí. ³¹Kwa soñâ namá yeeña sí káñi ñul ,Nás in kámiña álán diriñ kôl,Yeeñ námán namás urú ila lé soñá kayé,Loñpii Dúútín kwê kiña assó gís jáa ³²Ísa namá keera nás yeeña sí in kwá ,Kayi ii âl bí buwél álán gís ká aa biña sí, ³³Yeeñ namás in áññé ,Loñpii káila kiñ sí Kúñí jáúli. ³⁴Ídé Ísa namá díe lé nyanjá ,Ná Kúñí kurá idé kíeñ Kúñí namá palíñ

Magara 21

¹Albá yeeñ nyétiñ si kawlé ná Jarasalim sí kundie namá Andáka Púgo,Ísa namá kééñ Majira Aw ádeñ piyá, ²Namás in kwâ ,Ál ila elle keer boo ,Álán bá lele bumbó ná rígin idé,Dééñ Siit bāñ kége kayiñi,Námá buló nás dúí lés béla . ³Abá duó kee ná gís uu kwâ ilán,Bí bás in buwa,Ál dáin ába kuri kóyiniñ ,In dálan bá gí júndí nás béla ⁴Ila namá indálan eñña álán Domoñ kwán belé see eeñ âl yeeñ kowe. ⁵Buwa si Zinón kwé Niw sí âl dééñ ába kuri úndul déle,Yé dééñ suur sí dú jáwíti namá ilán gii nás leel si áwú ⁶Majira namá kéñé ná indálan kwê asá bá yé kwâ yeeñ sí. ⁷Yeeñ namás leel kéle nás kúrúgoñas kayé namá kíeñ Ótáná írí kayé na Ísa nás írí onño. ⁸Ídé kwa soñâ namá kíeñ Juriña kulpol na díña ná kurúñâ kalma kulpol Dóra írí ⁹Na kwa kila âl Ísán Tabún erréñ kéñé na âl dééñ kariñ kuleñi namá urú káldéñí ná kámiña assó assó Dawútiñ kwê bajin âl ila Duólin âl kí Loñpiñ kona el assó assó irñâ írí. ¹⁰Ál Ísa Jurúsalam dió éla,Elléñ kwa namá nyát in áññé,Yé in kiyé . ¹¹Kwa namá in áññé ,Ál Ísa saa ii Názirán Domoñ ñño Galíliná lee ¹²Ísa namá Masín lé kári.Namá kila sí nyétiñ perra piyá âl masín lé Wéle káwéñí,Yé namá Sóngoñâ lóo sí perra piyá âl si déle Sóngoñas kúlduñeli nañ si Oránâ si Tog sí palí ná nyeñé. ¹³Yé namá yeeña sí in kwâ,In Rimeñ eñña,Dúñ Tog sí álán in kariyá jumiñ Tog,Marañ bí namá kamiñí lóo bā. ¹⁴Ídé Kuuru na Roboñ namá masín lé kéle yé namá dáweñ piyá yeeña sí ¹⁵Albá Pírísínâ ába kuri na Dálín Guudpáliná in kela kámie âl Yé uu tolé piyá nañ Dogólá masín gín dió urú kalde ná in kámiña Assó Assó Dawútiñ kwê Yeeñ sí namá kíeñ kilmaña saa sonoroñ iññi. ¹⁶Yeeñ namás ye sí in áññé,Yéé Jí kela jámilá yeeñ aiy kámiña ,Ísa namá in jáwí ,Ee marañ yéé bí árdeñ ábâ baa wala,Ari it âl bí kwê itíñ udó kela bámi bá básín berin aiy lón. ¹⁷Ídé Ísa namá nyanjá júndí éllé betan ii ná idé óññá ¹⁸Saréñ âl Yé Éllé píñí tíeñí namá Duur tío. ¹⁹Namá Dorán ári kurú jágíla namá álán si mat kúrú kwâ kee ásán amí namá búlón ná Kurú kwâ ás keba námás Úlmás kee ,Namá in kwâ, Salán kwá áñ kayiñ ba díle,Indálan kurú namá

pulo ²⁰Majira alba kagile namás mette Kurú aiy waar indálan pullo,namá in áñgè Kurú kirò indálan aiy pullo. ²¹Ísa namá Yeeṅa sí in jáwí .Ká kwa gís kí see,Abá Jí see jeyá ná piyé ájél ba,Bán in lé sobá já âl in Kurú lee eṅṅa,Jí bán síṅ Púgó síṅ in jawa,Ásán jáwúla ná dééṅ suur sí Baú jábí,na bán eeṅ. ²²Arí it ná jí Júma lé joiní bán jumbó. ²³Âl Ísa Masíṅ lé élla,Pirísíṅâ Ába kuri na kwa baina namá Déle kéle âl yé kéná nás kwa síṅ Guudpálítèṅí na in beléṅ ,Jí kí áiy kuriṅí ná kin údóná jawu,Na kiyé ná gí in kuriṅ íní. ²⁴Ísa namá in jáwí yeeṅa sí,Ká dog gín íṅṅo biṅa sí jíṅṅo tog díír,Abá gís bí ka sí buwa,Ká bá gí síṅ waa biṅa sí ká kí áyi kuriṅí ná kin údüná awu ²⁵Joníṅ korónṅ jabí âl líi ná élla,Jawíla élla wala kwa lé,Yeeṅ namá díéṅ súúr kírsíṅul,ná in kámiṅa abá kí in kwa,âl Jawíli yé bá gí síṅ in kwá ,na káṅí ná bí see ábeyá ba. ²⁶Na bá kí in kwa âl kwa léyi,Naṅ gal kwa sí kali kawu,Ídíṅ ná yeeṅ in si kalṅa âl jona domoṅ duṅṅo ii.²⁷Yeeṅ namá Ísa sí in kawíe,Kí ás kaluṅ ba.Yé dog namás yeeṅa síṅ in kwá,Ká dog ágísíṅ waba kí áiy kuriṅí âl ká kin údóná sí kége awu ²⁸Biṅa sí aiy gís lónṅ ,Bá Duó kee nás Dogólá Awu si kee.namá waar kuṅṅo lé nyaṅá nás in kwá kwê âl Rayí koo ná Tári kâ. ²⁹Kwê namá ye sí in jáwí,ká ála ánni baa,Liya námás dééṅ belés jáyíṅó namá jee. ³⁰Lii ila Duó namá kwê keer lé jee namá dog si in dálan si kuwá.Yé namá in jáwí ,Ká álán oo ee,marañ yé ányaṅá ba ³¹Áyi kwê ii ná dééṅ bán tári piyá,Yeeṅ namá in áñgè,Âl waar kuṅṅo ii,Ísa namás yeeṅa síṅ in kwá,Ká kí see gísíṅ waa Diginíṅa Duṅṅo níṅ Jainṅ luují lé díéṅ tabúṅ kári. ³²Ídíṅ ná jóna díe lé kí jainṅluujíṅ dorá élla marañ bí see ábeyá ba.Maraṅ Digainíṅa duṅṅo namaṅ Daníṅa duṅṅo Ye sí see keyé,marañ bí âl in nálan bagíla,See ábeyá ba ³³Kelas bâm Mitíl keer sí.Bá Duó kéná,Nás Saarúṅ kéná ná délle Rayí kuyo,Namás Saap jíṅí tárásíṅ naṅ Tiṅ kurâ tumo namá Rayí kwa kerṅa sí iní Yé namá lóo keer lé nyaṅá, ³⁴Albá Taa pago ná karába kurol ,namá dééṅ koya díṅa sí ádeṅ piyá álán si kééṅ karábas kéla ³⁵Maraṅ kwa kila âl Tári káwéṅí namá díṅ sí kaldíe namá díṅ sí kawṅí kerāṅa sí ná márakiṅí. ³⁶Kí asi keer Rayíṅ siit namá dog koya keer sí ádeṅ piyá kila lé soṅá namá dog indálan káwe ni asá kila sí káwe. ³⁷Kí asi keer Rayíṅ siit namá dééṅ kwê sí ádeṅ piyá Díe lé.Namá in kwá álán maat níṅ bagi áwal dúíṅ kwê sí. ³⁸Kila Tári kwá namá kwê sí kagile,Yeeṅ namá díéṅ súúru in áñgè,In námáṅ si dééṅí ,Awú nás kawu ná dééṅ Nisil sí kabúṅ.³⁹Yeeṅ namá ye sí kábé ná kamíṅè Rayíṅ pâl namá kawuṅí ye sí ⁴⁰Naa albá Rayíṅ siit élla,Yé kaa síṅ piyá kila Tári kwá sí, ⁴¹Yeeṅ namás in áñgè ye sí,álán kila kwa síṅ uu jíṅíṅ piyá, Álán yeeṅ sí ráṅ námás kwa kerṅa sí iní ná Tári káwal kila âl dééṅ Nisil kaníyá ila tin lé âl yé kóyíṅí ⁴²Ísa namás yeeṅa síṅ in kwá,Yéé bí Dombore sí árdeṅ bálá ,Dító âl Jutámó kwá kawríṅè Yé bá toṅíṅ dóór gí Dító ii.Ila yé bá Loṅpii lê ii áiy saa kiṅa sí tuulê ii ⁴³Ká in gís ámiṅ biṅa sí ,Loṅpiṅ kuriṅ bán kabe díe lé námá kwa kerṅa sí kanía âl see sí kawé . ⁴⁴Duó âl in Dító lee puyí bán tog tog gín peera eeṅ,Maraṅ Dító bán perra piyá Duó it âl dééṅ írí púyâ ⁴⁵Na âl Pirísíṅâ Ába kuri na Pirísíṅá kela kámíe dééṅ Mitíl sí,Namás kíwé âl Díeṅí risíṅ . ⁴⁶Namá kuwé liṅí álán kéyal marañ namá kwa sí kalí káwéṅí,Ídíṅ ná kwa ye sí in kéliṅí âl Domoṅ Duoṅí

Magara 22

¹Ísa namás yeeṅ síṅ risigo kí mitíl,ná in beléṅ , ²Jawlíṅ kuriṅ bá in lónṅ in ná âl ába kuri kwê tog,íṅ jaríṅ si sogíṅ kwa síṅ jámas ásíleṅ si piyá. ³Námá dééṅ koy ii sí ádeṅ piyá ásán kééṅ Jaruṅa síṅ Tarís piyá ná Nuṅá kámía ,yeeṅ námá kawríṅíl álán kéla ⁴Ába kuri ii námá kí asi keer koyi ádeṅ piyá,nás in beléṅ joo nás in juwa ila kwa sí âl kamaṅa álán kéla nuṅ âl asili.Âl dúíṅ Noon na Diwu Borô ila sí dábeṅ káa,Ótáṅá nyét âl asila gé .Awú ná kéla Togíṅ jaríṅ jám lé. ⁵Maraṅ Duó ákéṅá ba âl dééṅ beléṅ uuṅ núṅí jáwí,kwa nyét ba kíeṅ Rayíta na Táriṅâ keṅé. ⁶Díṅa namá gel Ába kuriṅ koyi sí keyé namás kíge namaṅ kawṅí. ⁷Íde ába kuri sí namá kilamá saa soṅá sondoṅṅ eṅṅa namá kééṅ Kaldaga ádeṅ piyá álán kila kwa sí kawé âl ila uuṅ in jíṅí káwe na kíeṅ

Tonas kuye ⁸Námás déén koyi sí in kwă,Togín jarí asili marañ kwa kila âl kamaña díen orála áiyba. ⁹Namás in kwá âl koraña lé boo kwa kit sí âl bumbó ná bamañ námá kela ná Togín jabín sogín. ¹⁰Koyi namá koraña lé nyaná ná kwa sí isso kéén Jitíña na tuléña.Ídé Togín jabín lóo namás kí Sóólá pii eñña ¹¹Marañ abá ába kuri élla álán Sóólá sí jágil,Yé namá duó díg sí jágila ná Togín jarín juriña súúru ás keba . ¹²Ába kuri namás ye sí in kwâ,Jarru ,yéé ine aiy jélla ná togín jabín juriña súúru ás jinba, Ila duó walá ás loñ ba aiy sín kwă ¹³Ídé ába kuri namás koyi ii sí in kwă,Ál in duó sí koña na Tarña birgó ná lóo Dikô lé bamiñi,ila lóo lee âl jigé kee na kagin jassi. ¹⁴kwa soñâ sí tarí káwe marañ Titá sí kábé ¹⁵Pirísíná namá kééé álán uu keer káwal ná Ísa sí ari jitis káwal kééé beléñâ úuñ. ¹⁶Namás ye sí kien majiras áden si káwe rará kí Hiródos.namás Ísa sí in áñgé,Guudpáli kí kaluñ si jí saa tulé jañ,Na Jí kwa sí jawúliti Loñpín dorá.Na jí kwâ beléñ Orro díñ áiy ba na jí díñ orro áiy ba. ¹⁷yé namás kiña sí in kwâ ,Jí aiy si jerinel dálí in lá beléñ álán Digeníña kaa. ¹⁸Marañ Ísa namás déén si Dayibín si iwa nás in kwâ, Bí kán gí ka bérél,kwa Jitíña. ¹⁹Sóngoña tog gís báwli Diginíña.Namás kéle ye sí ²⁰Ísa namás in kwâ yeeñ sí, Kín si Jaluñ in na kééñ kona, ²¹Yeeñ namás in áñgé âl káyísañ .Namás yeeña sí in kwâ ,Naa baní káisar sí kit ná kééñ ge, Na Loñpii sí ba ní kit ná Loñpín gee. ²²Albá yeeñ ila sí kela kámie bás píreñ káw namá keñé kí díen dorá ²³Ila sog lé Sidósíná díga,kila âl in kámin jawula ála ákeba,báñ dé lee kélal ,Námá in kíñul, ²⁴In kámiña Guudpáli Músa in kwă,abá duó wayi ná dogólá ás keba,Déén Bára álán bá déén bárán yáañ kwê sí jawí nás dogólás kirri ²⁵Namá bárña suurín sorña kayíñi.Díg namás nyaná namá wayi.Na kwê ájundí ba bá yías jundí kééñ bárña sí. ²⁶Bára Aw kuwañ lé namá dog in dálañ wayi,Namañ iis dog ,In dálañ namañ sabe nyét. ²⁷Ila albá yeeñ nyétiñ indálañ kúsiñi ,namá yiañ kwê dog wayi. ²⁸Íné indálañ yé kíniñ yiañ kwê ii idíñ ná kin kwa sabe kila nyétiñ si kééé ²⁹Marañ Ísa namá in jawí yeeña sí,Bí jiti báa idíñ ná bí dombore sí ás baluñ ba nañ Loñpín kuro sí ás baluñ ba.³⁰Idíñ ná jawla lé ari ákeba ná in kariya âl si duó yías jiti wala âl si yía sí kaniyá,Marañ nyét bá in kalña in ná Melega Jawíl ³¹Marañ wáyíñ jawláñ,Bí asil áñ bañ báa in âl Loñpii kwă. ³²Ká âl Birámiñâ Loñpii aañ ,Nañ Isági ñâ Loñpii kí Yagúbiñâ aañ,Loñpii kaitólán Loñpii áiy ba bá Sálánâ Loñpii ii.³³Kwa albá bééñ jawliñ kela kámie.Namá Márrá kiñe déén jawúli sí ³⁴Yeeñ Párisíná albá in kela kámie âl Ísa Sadúsíná sí iriñ jawí ,Yeeñ bá lóo tog kísiñul arrá. ³⁵Díg díen dió namá dálíñ saba saa kakírrei namá ye sí iñño álán arri. ³⁶Guudpáli áiy domog ñii ná bága lé soñá kakírrei Dálíñ Bombore lé.³⁷Ísa namá in jawí, Díñ Loñpii sí joyíñi kí díñ kilmá nyét adog kí díñ suur namañ kí díñ Júrúñ koro.³⁸In âl Domoñ kakíre ii nañ domoñ waar kwan ii. ³⁹Na Domoñ keer kwan in beléñ álán díñ Girán sí joyíñi in ná díñ suur sí. ⁴⁰Kin Domoña awíñ díó Dálí na domoñ kwá dog díó kayíñi ⁴¹Asá Pírisíná kayíñ ná lóo tog káwiñi,Ísa namá yeeña sí in iñño. ⁴²Yé in kwâ,Bí aigís yiéli Jáso dunô kíñ si kwê,yeeñ namá in áñgé âl si Dawótíñ ⁴³Ísa in kwă yeeña sí, Aiy níñi álán si Dawút si ye sí kí kaw teyáñâ dorás Tarís piyá, ⁴⁴kuri dúñ si kuri sí in kwă ,Ál dúñ Dóná súrúñ erre jôn ,Nam nán ká kíñ Gárima sí ótá hóna asi ⁴⁵Abá yé mámáñ si Dawút si isa sí Loñpiis tarís pii ,Na yéé aiy níñ lón Dawútíñ kwé lé,⁴⁶Duó ákéñá ba álán ye sí ila Belé jawí , Na Duó ákéñá ba álán ye sí jíño iñjó

Magara 23

¹Ísa risigo si kwa sí na kééñ Majira sí. ²Dálíñ Guudpáliñá na Pírisíná âl Músán lóo lee kúl. ³Abá gís ari áñé álán báa bá in dálañ báa na bigí báa marañ iri it ajáb âl yeeñ kwê yeeñ bá kámiña marañ ábába⁴EE ,Yeeñ ótánás soñás kirgul ná kwéli ásán kabe ,na yeeñ námá kwâñ kataba lés kaye .Marañ yeeñ ákaniá ba kúnyúñol ná kabe. ⁵Yeeñ bá ila sí idíñ kwe álán kwa kagíla.idíñ ná yeeñ bá kwa sí in káulítíyá tulége ⁶Yeeñ bá in kéli álán kwa yeeña sí kuriña kariña na bá kwa lé

kéné kurín Kutí lé óon .⁷Na álán Kwa dóná tullé kaníyá Wélén lólé,na álán kwa in karíyá Gwúdpálí. ⁸Bí Gwúdpálí abarín ba idín ná bí bás gwúdpálí tog bayín na bí nyét bá surín báña bañ. ⁹Bí Duó tog dog sí báa abaríyá ba Suurún írí idín ná bí bás báa tog bañ áł Jawíl kee . ¹⁰Na dog bí Gwúdpálí abaríyá ba na dog bí bás Gwúdpálí tog bañ Jáso duño Ísa. ¹¹Marañ Duó it áł bárnán dió kakírè ii bán kwán koyi ii. ¹²Abá jowél álán kuriñ lé jañ bán dín suur sí dúu jawí,Na Duó it áł déén suur sí dúu jáwí bán kuri'n lé kee. ¹³Duó it áł asá riñ kee básín kwa sí Dálí palí ,Marañ bí Pírísíná saa sonjá jitiña bañ idín nás bí lonpín kuriñ sí burí kwán ûñ ,Idín ná bí dog áñbaríba,na dog kwa sí ábundi bá álán karíya . ¹⁴, ¹⁵Abás riñ jañ bás jáwúli ,Marañ pírisíná bí jitiña bañ idín ná bí Roña na Suurún írí baní álán Jumbat diéñi marañ abá yé tog eñña, jí bá aw jaw abá jí in dálan bá síñ Utún kwê jañ ¹⁶Ájí duó kurú áł in jámiñ ,abá duó kee ná kí Masín díydu piyá wala álpeñ piyá .áł bá ari kói ii.marañ duó it áł kí Masígí Daba dáydu wala álpeñ piyá,Yé áł bás rígin déén daydu wala álpeñ jáa lé. ¹⁷Jí duó kurú ,áyi dígi ná sonjá kakírè ii ,Daab lá sonjá tulé ii wala Masín áł tulé ii asá Daab sí kí kuwo lujín si tiyá pii ¹⁸Na Duó it áł kí masíní kuti ,álbá ari hóyi .Duó it áł kí kila ótáná álpeñ pii áł si masín lé kúndá lé,déén álpeñ jáñ sí kakírè piyá. ¹⁹Bí kwa kurúña áyi díg gi áł bára lé kakírè ii kunúsa wala kunúsán lóó áł si kunúsa sí tiyá pii ²⁰Marañ duó it áł kí kunúsán lóó álpeñ pii bá kí kéén ótáná nyétiñ arás álpeñ pii. ²¹Marañ duó it áł si masín sí álpeñ si pii bás dog duó it sí pii áł déén dió kee. ²²Duó ákeba nás jawil sí álpeñ pii na dog si lonpín kuti sí álpeñ pii áł lonpii déle awú ²³Abá duó kee ná gís in kwá ,Ábí Dálín Gwúdpálíná na Pírísíná bí saa sonjá jitiña bañ bí in bámiñ álán dúí lee tulé bañ marañ bí ari tog dog tulé ábába ,Dálín bá kayi tulíñ na bajín na see jáyi. na kila údóná bá yeeñ gé álán bí báa. ²⁴Bí kwa kurúña karáb mañá sí déén uññ dió barán abá díñó bán bólon. ²⁵Ayi tárá ii Díe lé Dálín Gwúdpálíná na pírisíná lé namá yeeñ in kámiña áł Tógólón soor sí tiyá káwe na tabañ sí marañ dió bás kíñ nás sirórógá kee bí bá bowél álán si díñ suur sí jáwúli áł bí tiyá bañ. ²⁶Bí pírisíná áł kurúña bañ Kásá sí dió bálo namañ Tabañ sí liya páál bán tiyá eeñ dog. ²⁷Saa táráy ii bí Dálín Gwúdpálíná na Pírísíná bí bá inbaluñ niná Turba áł jaluñ pattá kanie asá páál túléndig si lónjiti,Marañ Dió bá kwá wayitolán karu kaiñi na ótáná Rúbána. ²⁸Bí bá indálan ii dog páál kwa 'si dog bás tulés balgíti,Marañ Bí Daió bá kí kilmán Jitiñ na jitiñ pisbañ ²⁹Ayi saa táráy ii bí Dálín Gwúdpálí kwá na Pírísíná lé,bí básín balgíti áł bí bañ ná Domoñ kwáñ Turbaña butumo namás kona in si baní kwa tuléñá Turbaña. ³⁰Namá in bámiñ adíníñ kí káin báná Tin léé káná kégeñ áñ kíyo ba álán Domoñ kwá sí kau. ³¹Na bí namá ila belé sí bámiñ áł si kila kwáñ si Dogólá báná áł Domoñ kwá sí kawñi ³²Awú ná koo nás káge kila jitiña sí áł káin báná káwe dáin tabún . ³³Bí dog bán in báa in áł kíeñ báná káwe bin si jigé Tún sí ³⁴Ká ádeñ gís áa biña sí Domoñ kwá na kwa Riyána namañ Gwúdpálíná marañ bí díña sí bán si káldábu lés baldó nán bawu,Na díña sí bán burún kwán túlle elle bii elle. ³⁵Yéé uu ila ii kewa kila Tuléña áł Suurún írí búnyí kewa kila bán díñ írí wáñil ,Kewa tiyána Ábílín,na kewa Zakáyán barásán kwê,Kila áł bí bawi masígí kuriñ tâslé. ³⁶Ká kí see gís ámiñ kin údóná bán in Duldín tin léé eeñ ³⁷Ájí Jurísalam jurísalam, Bí kila domoñ kwá sí bawi nañ Kítóná írí biñí álán ila Duó sí baw áł yeeña sí ádeñ piyá,Kí siña soná ká wél álán gís kíñ kwa sí dorol áa lóó tog.Niná áł Dóga kéén Dogólá dorol pii déén urgúm marañ jí ás jaluñba. ³⁸Jagíl díñ tog ai palañ sayí. ³⁹Ká in gís ámiñ jí sí ,Jí ka sí ágíñ agílba namañ síñ jí in juwa,Assó áł ila lé ii áł kí lonpín kwa na élla

Magara 24

¹Ísa namá páál kuro masín lé ná nyaná.Kéén Majira namá déle kéle masín káwúliya. ²Marañ Yé namá yeeña sí in jáwí,Bí kin údóná ábaluñ ba wala,Kí see gís ámiñ ká Díto tog dog ákeba álán surú írí sayí bán nyétiñ búinyál ³Áł Yé Púgó kéná ná áwiñi namá kéén majira kéle nás in kámiña

kin údóná nán nín ññi, Juwa gís, Kaníñ jalun ii áísán pulní díñ jélíñ. ⁴Ísa namá yeeña sí in jáwí àl putó baríñ álán Duó ákeba álán gí saba jiti lé kéllo. ⁵Ídín nán soñá kéla kí kúñ kona. Yeeñ bán in áññal àl yeeñ gé jáso duño námás koña soñá lé kárgíl ⁶Bí bán kela bàm Deer na rán beléñá. Marañ awú nás in balun bí ábamba àl báa marañ bán ññi na dééñ jágíñi daki ás piyába. ⁷Duldi bánkí bára kere Duldi bárañ kere, Na kuri bán kí bára keer kuri kere ,Na kwa bá; Duur gé na nín suurún ñri údóná jiti soñá kayiñi lóná soñá léé. ⁸Kin údóná bán Daríñ lé ññi ⁹Yeeñ bá gíñ kuséña lé kabíyal nañ gíñ kawe. Na Ji sí kwa Dinéñ dió bán gí kawríñil kúñ konáñ uñ. ¹⁰Ila Tin lé kwa soñá ñn díéñ see jayí lé karíñ kaníl na bán súúrñá nín kareli . ¹¹Bán domon jiti kwá soñá kalgale namá kwa karí kúlol ¹²Ídín ná jitiñ básíñ nyíñi na kwa jitiña dog básíñ káyígál àl jitiñ sí kóli. ¹³Marañ Duó it àl rimo básíñ Jópógó. ¹⁴In belé simô Kuríñ bá sín káwúlía kwa sí nyét álán Aldí sayí kwa sí nyét. Ila námá kerña éla ¹⁵Domon duo Dawút bá Otáná tãba kwá risigo àl jitiñi. Soga díña lé bán julú ná lóó tulé lé kirél awú kwa kit àl árdeñ kawe ná dééñ arrá karúl. ¹⁶Awú kwa àl júda kayiñi ná Púgo ñri kíyal . ¹⁷Duó tog dog ákee ba álán dééñ Tóg jee ná ñri tog dog bãw. ¹⁸Duó it àl Rayí kee Tón píñi ná dééñ juri Dilíñ bawú ¹⁹Bí balun sá aiy tára ii Yáa lé asá yé dio dioní na duó asá yé sí teteyá pii kila soga lé. ²⁰Bám si álán ila sí ábumbó ba kí Uri na gal kí moo, ñã sog. ²¹Ídín kila soga soñá nín tárage bán jigé ñá nín saa sogá gee in àl tóríñ ákagíla ba ná ññi Dine lé namañ tê tog dog ákeba ná eñña. ²²Namañ nín kila soga itá pígil Duó ákeba álán si jópónó marañ kila kwáñ uñ káñul kila soga bán etá píñiá. ²³Abá Duó kee ná gís in kwá biña sí àl in ii jáso Duño ,Wala àl ila ii Jáso Duño see abíba, ²⁴Ídín ná Jásoña jitiña soñá nín gee nañ nín Domon kwá jitiña soñá nán kaiñi nañ gísíñ Ósoma soñá káwúlía kí táríñá álán gí jiti káwal nam; a kila sí dog kímé. ²⁵Keel bàm áísa waa biña sí waar ²⁶Abá díg gís in kwá àl yé pãl kee aboba pélet pãl aboróba wala àl yé iné Rigeña tise lé kee ,pélet see abíba. ²⁷Ídín ná Jeríñ bás Saít arreñ dééñ Jeríñ Ríñ dog bá pégel bán Duldíñ kwêñ jél bán ilán lóón . ²⁸Ídín ná lóó àl délé karáb wayi bás Kuloña déle aisíñá ²⁹In dálan abá Dolpá kómóla kila sogãñ Dulé bán Dikóñe, Na Dúwal dééñ jeríñ ásíñ élba, Na Úríñá bán píyíyál Jawíl, Na Jawlíñ kuro bán írtíñólal. ³⁰Duldíñ kwê Ósom bán lónóla Jawíl, kwa nyét Dinéñ dió bán kagíla Duldíñ kwê ná úndul Jawíl kí Kútuñ dio kí Kuro na Bajíñ . ³¹Yé bán kééñ melega ádeñ piyá kí Dolpán juwo, Namá kééñ jilo kwá sí isó kí kóma díñ lé namañ jawíl lee na kerña ³²Awú nás jawlíñ sís kíwi kurú lé, lia tin lé àl kééñ kalma ténéli, Básíñ in jawu àl si wéél daki piyá. ³³Na bá dog jí kin údóná sí jagíla básíñ biw dééñ tin àl si daki piyá, Nañ bálbá dákin kee ³⁴Ká kí señ see gís ámiñ in Duldi ásíñ agíñíba kin otáná bán ññi. ³⁵Jawil na Suuru básíñ agíñíl marañ dúíñ belé ásíñ agíñi ba ³⁶Ila tin sí Duó ákee ba ásán loñ walá melega Jawí, na walá kwê, Básíñ bá ii násíñ loñ ³⁷Arí àl Núwáñ tin lé kéñé, Dog bán indálan élla Duldíñ kwê. ³⁸Kila soga lé àl katúgó á élba Yeeñ bá koro káméñi nañ nuñ káméñi, Yáñas kaníñi nañ si Yáña sís kaníñi namañ sog élla álán Núwa Dúlúñ lé ákárí, ³⁹Yeeñ arí tog dog ás kalgíñi ba katúrgé àl ná bawá, Duldíñ kwê jél bán in nálan lóón ⁴⁰Bán kwa aw Rayí kíyal namá díg jee na díg sayí. ⁴¹Dog bán yáña aw kayiñi ná tárí kawé kí kíeñ koña námá díg jee na díg ná sayí. ⁴²Marañ bí awú ná asila bán idíñ ná bí ásíñ balun ba sog nání ná Lonpii úndul ⁴³Awú nás in balun abás Togí siit si Tin log àl Kaam kéye úndul Yé bán óón nás dééñ tog si jaan álán kaam dééñ Tog ápuba. ⁴⁴Awú ná bí kéreñ asila bán ,Ídín ná Duldí kwê bán tin it élla asá jí ájalun ba ⁴⁵Áyi Koy ii ná saa kakíré ii nañ riyá ii álán dééñ ába kuri tónj èl námá uñ dééñ tin lé íni. ⁴⁶Ayi saa tullé ii álán Koy ii ila lé àl dééñ ába kuri èl ná búlúñ ná ila sí piyí. ⁴⁷Kí señ see ába kuri bán dééñ tog ññi Otáná nyétíñ wuon jaa ⁴⁸Marañ abá uwo rúbáñá dééñ dió in kwá àl ába kuri yé àl saa soñá díró piyá. ⁴⁹Námá tuñ ná dééñ bára keer sí ladi na am na bayi, ⁵⁰Ila koyíñ ába kuri ila soñ lé nín élla na tin it lé ná koyi ii ásíñ loñ ba . ⁵¹Yé bán beet ye sí doké dokéñ námá kí kwa jitiñ ímíñi lóó asá kola kee na jigé

Magara 25

¹Jawilín kuriñ bá inlón in ná arusiñ diwô âl dééñ jeriñ bawa álán jee nás káyítíyal. ²Námán diéñ dió oos kayiñ ná ulla gé na díña ná riyágé. ³Abá arusa oos ula káéñ jeriga kábé ná kené .yeen daíñá ás kábiyaba. ⁴Marañ arusa riyáñabás kien díñá na súlá kábaya ⁵Albá Arusu waar á élla ba yeen sí namás umel tíyo namá karie ná kññul. ⁶Kí lulíñ tulé namá díg urú tan ná in beléñ âl íné kee jél ná jumbó. ⁷Ídé kila arusa namás kawle nás jereñas kereñe. ⁸Arus ulul kwan namás Arus riyâ kwan sís in kwâ âl gís daíy tití janí idíñ nás káíñ másarájaña daki pñe ásán daíy,ñá agíyal. ⁹Marañ Riyákuñ namá in jáwí kñña sí dog ásíñ págó, marañ kilâ joo nás julú díññ suur sí. ¹⁰Albá Yeen páál kééñ ásán daí ii kule Arus namá élla kila albá asila kayaiñí namá Asusiñî lóo lee kené waar Órré nañ gal si kuriye. ¹¹Kila Arusa namá kéle ná in kámiña kuir kuri Órré gís báwúli. ¹²Marañ yé namá in jáwí ká ká sēñ see gí sññ waa,Ká ágís aluñba díña sí. ¹³Bí ásíñ baluñ ba sog wala tin náni . ¹⁴Yéila bá in lóg in ná âl Duó elle waar lé júiti namá kééñ koya sís tarís piyá ná kééñ ótáñáñ wuon jaa . ¹⁵Námá duó bi duó sí kamala íní ná díg sí kamala oos íní na díg sí kamala aw na díg sí tog,Duó bi Duó sí bá kamala kit kanáe âl yé kóél,Na yé idé namá dééñ maññ nyaná. ¹⁶Ila Duó sí âl kamala oos kanie namá nyaná ná kamala kerña oos piyá¹⁷Díññ dog namá indálañ piyá kila Aw sí namás Aw kerñas írí nyí. ¹⁸Marañ ila Duó âl Dínár tog bawa bá nyaná ná Dúló kurto namás kí narta niw ná kila kamala sí Dúlo úrí ¹⁹Albá sogá ráñá kila koyáñ ába kuri namá wñña namá kéle álán kien kamala kílul. ²⁰Koyi ila âl kamala Oos bawa namá kila kamala írí kerña Oos piyá.Namás in kwâ âl jagíl kila kamala Oos áíla Jí janí ká kamala kerña Oos áa diéñ írí.²¹Marañ dééñ kuri namás in kwâ tári saa tullé jáa Jí Koyi tulé jaan Jí âl ótáñá etéñ wuon jaan ká bágíñ ótá soñáñ wuon awí âl díññ kuríñ bajíñi ²²Na koyi ila âl kamala Aw bawa namá in kwâ ,Kuri kamala Aw kila ágî Jí janí ká diéñ írí kamala Aw kerña áa. ²³Dééñ kuri namás ye sí in kwâ âl tári saa tulé jáa Jí koyi saa tulé jañ ná ótáñá etáa sí tulé jéél ká ótáñá sogñá gíñ wuon aa ,âl bajíñ díññ kuri lé píñiti ²⁴Na Koyi ila âl kwa lé etá bawa namá dog dééñ kuri lé élla namá in kwâ kuri ká aluñ si Jí âl saa soñá jitiññ .âl ótáñá kit jábuñ ná jí ájurgo ba.nañ ótáñá kit sí dorol jaw ná jí ájáyóba. ²⁵Namá jáwí ká âl lóo káli áa namá kara yío nás kíññ kamala sís karas ula jagíl kingé kí kamala áíla ka sí janí ²⁶Marañ dééñ Ába kuri namá ye sí in jáwí. Jí koyi male na jiti jañ ná jí in si jaluñ âl ká duó itañ ná kit sí ábuñ ná kúíñ áge ba nañ kit sí dorol aw ná ká usuño ba. ²⁷Kabá sññ kúíñ kamala sí kamaláñ kúlum lés járe,Abá ká íña namá kúíñ kamala abúñ ila lé sogá ²⁸Namá in kwâ âl kila kamala sí babúñ ná boo namá ila duó sí baní âl kééñ kamala waiye káññ. ²⁹Duó it âl ila sí tulé piyá âl kanie bán ila lé soñá búlón,Marañ Duó it âl ari ápiiba ari si kee itíla bán sññ kabe. ³⁰Na bamíñi ila koyi jiti sí lóo dikó lé asá jigé na kolas kee. ³¹Abá Duldíñ kwê dééñ kuriñ lé éla kí kééñ melegañ álán dééñ kuríñ kutilé oon.³²Dééñ tabúñ bán kwa nyét dorol kiññ,Na yé námás kwa sís kerker pii in asá Wuon kééñ uráñá sí kí léwá kerker pii. ³³Yé námá Uññá sí dééñ dóñá súr'ññ erre jaa na léwá sí dééñ dóñá Gorón erre jaa.³⁴Ídé kuri kila âl dééñ Dóñá súrúñ erre aijní namás in kwâ béla biña sí dúíñ bá gís bora patá piyá,In Kuriñ biña sí gís ásíleñ káwe míñ Dígle âl Dine sí káwe. ³⁵Ídññ âl ká Duur áññá Bí bágî Nuññ baní,Na âl ká buur áññá bágís koro baní ná ába Ká päl áñá nañ gís tónñ tarí báa. ³⁶Ká pogo áñá bí nañ gís ka sí juríña biññi,Ká waján áñá nañ gí ka sí dorol báa,Nañ ká Dúlo áñá bí nañ dúí lee béla. ³⁷Ídé see kwâ namás ye sí in áñé,Loññii yé náni âl Jí duur jáñá ná gí kí nuñ kaní wala buur jáñá ná gís kí koro kaní ná jába. ³⁸Na ná ni âl Jí páál jáññá ná gís Tónñ kéla wala pogo jáñá ná gís juríña kiññi. ³⁹Na nán in ná Jí waján jáñá wala Dúlo jáñá ná kí kéla . ⁴⁰Ídé kuri námá yeeña sí in jáwí,kí señ see gí sññ waa,Ari it asá kúíñ bárña sís bá báin lónñ áísa ka sí báa ⁴¹Námás kila sís in kwâ âl dééñ dóñá gorón erre ayíñ Dúí le boo Bí jitiññ bañ ,Utú kila kwa sís kwê âl údóñá jiti kwê kí kien melegañ . ⁴²Ídññ ná ká Duur áñá nañ uññ ágî baná ba nañ buur áñá nañ koro ágís baníba . ⁴³Nañ papal áñá

naŋ Tónj ágîs bíyo ba naŋ dog pogo áŋá jurî ágîs biŋí ba. ⁴⁴Na yeeŋ dog níŋ in kíŋul Loŋpii yéé kí jî sí nán gî kágîla ná Duur jáŋá wala Buur jáŋá na Páál jáŋá walapogo jáŋá naŋ waján jáŋá wala Dúlo jáŋá ná kí ákélba, ⁴⁵Yé námá yeeŋa sí in jáwí ,Kí seŋ see Abá kúíŋ báŋa sí ari ásjâ bá in lán ni áísa ka sí ájâba. ⁴⁶Yeeŋ bán jitiŋ lé kayiŋi nama síŋ ká gîl

Magara 26

¹Ál Ísa Beléŋá nétiŋ risiŋo nás agé kééŋ ,Yé namás kééŋ Majira síŋ in kwá, ²Bí in si baluŋ soga Áwíŋ dió ál asá betónj ít kee ná úndul,Na ila sog bá yéé ii álán si Duldíŋ kwê sí Káldá bulés kaldul. ³Na Ába kuri appâ na kwa baina namá lóo tog lé kísiŋul ábakuriŋ lóo lé,Duó ál in kariŋi Káyípes . ⁴Yeeŋ namá lóo tog lé kísiŋul álán kiyal ná Ísa sí kéyal námá kawé Ye sí . ⁵Yeeŋ namá in kámiŋí ál awú ná ila tin lé áiy ba ál súbu appâ kee álándééŋ jáiy kwáŋ túlle áiy ba ⁶Ál Ísa Bétini kéŋá simon níŋ Tónj kewa duŋo,⁷Ila Tin lé ál yeeŋ jónj lé kariŋi,Namá Yáa élla nás dééŋ Dayi si Murêŋ kee kí dééŋ Dóré namá dééŋ suur sí Tabúŋ jíní, ⁸Álbá kééŋ Majira kagile ,Yeeŋa sí namá kilmaŋa sonderog iŋŋi,Kááŋ gi ná yé in dálaŋ pii , ⁹In sí ál si kí Sôgoŋa in nán si soŋá kulé námás kulíya gol. ¹⁰Maráŋ Ísa ál si loŋ ,namás in kwá yeeŋa sí ,Bí kariŋi ná in Yáa sí banan,Ídíŋ ál yé ka sí gîs Ari tulê gool. ¹¹Bí bán síŋ kwa soŋâ pagiriŋas baŋ maráŋ ká áŋaba kéréŋ kí biŋa ¹²Yé bá jíní ila Dayi tárâ sí dúíŋ irí,na dúíŋ Turba lé.Kí see gîs waa ,¹³Na ila belé kwa bán kírsiŋul Dinéŋ dió nyét,Ari it ál in Yáa piyá kwa sí básíŋ aldís sayí ¹⁴Na díŋ kila Majira waye na Áwíŋ dió ál in kariya Juda kiro, namá ila Tiníŋ Ába kuri lé nyaŋá , ¹⁵Ná in kwá ,Kayi ii ál bí boiŋí álán gî baní ná gîs áuli déé;m lóo. ¹⁶Kí kila Sôŋgoŋâ dorá namá ye sí júndí álán si dééŋ lóo palí yeeŋa sí ¹⁷Kí sog wara kuwaŋ ál yeeŋ kólení álán Búsá kámiya Majira namás Ísa síŋ in áŋŋé ál lii álán gîs jî sí Búsá kaa ná jám , ¹⁸Yé namás in kwá ,Ál éllé boo ál duó kee nás buwa ál Guudpálí in kwá ál si dééŋ Tin dakis piyá álán kí kééŋ Majira kéla ná Búsá kámiya díŋŋ Tónj . ¹⁹Majira namá in nálaŋ káwe asá bá Ísas kwá,Yeeŋ namás kíeŋ Dúsá ásíleŋ káwe. ²⁰Álbá lóo luuleŋa namá kéle álán Búsá kámiyal kí kéŋ Majiraŋ . ²¹Ál yeeŋ káŋŋ ná uuŋ káméŋí namá in kwá,Ká kí see gîs ámiŋ ká biŋa sí díeŋ dió díŋ gísíŋ uu jiti piyá ka sí. ²²Yeeŋ sí namás mete,Yeeŋ namás kayé ná ye sí kileli,yéé máŋ ká aŋba Loŋpii. ²³Yé namá in jáwí ,Duó it áísán ka sí ari jiti piyá ál ké ge uuŋ Páŋgá togíŋ dió kam. ²⁴Duldíŋ kwê bán jee ,Ni albá Rímeŋ eŋa déŋŋi .Maráŋ bán kí kwáŋ Dorá ii álán Duldíŋ kwê sí ari jiti búlónj ,Na ila Duldíŋ kwê sí básíŋ in eeŋ kariŋi ná kariŋi. ²⁵Juba ál yé ii ná júiti álán si ye síŋ Aris jitis piyá namá kwá Guudpálí kálán aŋŋ,Yé namás in kwá Jí juwa kí díŋŋ suur. ²⁶Ál Yeeŋ kayiŋ ná kámáŋí ,Ísa saa namá Karaŋ bawa nás Assó piyá,namá duyí namá kééŋ Majira sí íní na in kwá,Babúŋ ná bâm.In ual dúíŋ suuri ii. ²⁷Namás dog si Koro bawa kí Tógóló naŋ dog si Assô piyá,Naŋ d og si ínín yeeŋa sí nás in kwá Baba bí nyétiŋ . ²⁸Ídíŋ kin ál kúíŋ kewa gé Jasíŋ álán díŋ Katíŋa pasíl. ²⁹Maráŋ ká waa gî síŋ jî sí Ká ababa Inabán koor sí nama níŋ dúíŋ bááŋ kuriŋ lé kaba ³⁰Ídé yeeŋ namás lálí lás kwá namá Púgo kéŋé. ³¹Ísa nmá yeeŋa sis in kwá,Bí nyetiŋ Ettê álán kara baŋ dúíŋ túga ,Ídíŋ ná Rímeŋ eŋŋa,Ká álán Úríŋá sí Dorol áa maráŋ yeeŋ álán perra iŋŋi. ³²Maráŋ abás ká iris aulá bán díŋŋ Tabúŋ oo Galíl. ³³Maráŋ Potoro namás in kwá ye sí abá kwa nyétiŋ kariŋ kawŋŋe díŋŋi ,Ká díŋŋ Túga kara álán aw ŋiba. ³⁴Ísa namás in kwá ye sí ,Kí seŋ see gí'siŋ waa jî sí ,In lullé ál lóo álelaba álán Zoŋga kómóla dí asiŋa iis gíŋ jawríŋí. ³⁵Poró namá in jáwí atiŋ itti álán ká usúŋ agí awríŋí ba jî sí,Majira keeŋa dog namá indálaŋ áŋŋé dog. ³⁶Ídé Ísa namá kéŋé kí kééŋ Majira lóo ál in kariŋi Sulmaníya na namás kééŋ Majira síŋ in kwá ,Ál iné bóŋ ká íllá ani álán si ûm. ³⁷Yé namá Potoro sí bawa na Zebétiŋ Dogólá Áw ké geŋ arrá namás kuŋe nás Ayíŋ si kawé naŋ si mete. ³⁸Yé namá yeeŋa síŋ in kwá dúíŋ suur sí ayíŋ si ál júiti álán wayí bóoŋ ná balu kí giŋ arrá. ³⁹Yé namá itídíg kara nyaŋá ,Namá kurgon púiyâ nás jûmel ,Yé namá in beléŋ ,Dúíŋ báa juwél bá awú ná in

Tógóló dúí lé túga píjí.ná idíy áí ba âl ká wéél maraŋ âl jí jówel. ⁴⁰Yé namá Majira lé píjí ná búlón ná kaiŋi ná kuŋe,Namás Poro síis in kwá ,Yé bí kwa áŋ kaŋíl bâ kí biŋa arrá kí Tin tog bálán bá buŋó. ⁴¹Balíŋ nás búmel álán Jariŋ lé ábáwi ba,Kí see Kuwo tiyaŋa kúwé lii maraŋ suur errel ⁴²Yé dog namá kí asi keer Páál nyaná ásán Jùm,Namá in kwá ,Dúíŋ Báa saa soŋá tárái álán in Tógóló túga píjí namaŋ náŋ ká abaa awú ná jí jaŋ ná jówel . ⁴³Namá dog búlón kí asi keer ná kuŋe ná kíeŋ Kúŋí ápalíŋá baa, ⁴⁴Namá júndí dog kí asi keer,Ná nyaná dog asiŋa iis lé nás jûmel,namá dog in dálaŋ beléŋ . ⁴⁵Îsa namá Majira lé waiŋa nás in beléŋ ,Bí bayíŋ saa ná buŋi ná déeŋ raa bábuŋ ba gíl Tin élla,Na Duldíŋ kwê sí níŋ Dóná írí kaye kwa jí tiŋa. ⁴⁶Bawlás ná koo Duó it âl kóél álán gí ka sí Dóná írí jaa daki kee. ⁴⁷Âl si Yé káiŋá ná risiŋá namá Juda âl Majira waiye na Awíŋ dió kéŋá namá kí kwa soŋá kéle namaŋ ila lón Ába kuri na kwa baina Yeeŋ namá kí Sarraŋ na Sigínaŋ kéle namaŋ Baríŋa . ⁴⁸Na ila Dó âl kóel álán Îsa sí Dóná írí jaa namás kila ka síis in kwá Duó it ila âl ká úmma bá yé ii indálán bá Dóná írí baa ye sí. ⁴⁹Yé indálán namá Îsa lé élla namás in beléŋ ,Gũudpálí Kákire in dálaŋ namá dóná ini , ⁵⁰Îsa namás ye síis in kwá,Jáa ari it âl Jí déiŋ jéla ,Ídé yeeŋ namá Dóná írí kayé Îsa sí nás kárgíe ⁵¹Ila Tin lé Îsa kwa lé díg namás Saar si kéŋá namá Dóná ímíŋi ná ila Ába kuriŋ koyi ii sí tío namá Dóló béta. ⁵²Îsa namás Ye síis in kwá ,Âl díŋ saar sí déeŋ Tog lé jawí,Kwa kila âl Saara sí kábiya bán kí Saara kúsál. ⁵³Bí in lá bá miŋ Ká Dúíŋ báa sí tari ásán áa ba ná gí jópó wala,Yé bá gísiŋ melegá kaldaga píriŋá wayéŋá Aw ádeg piyá. ⁵⁴Maraŋ kila uŋa âl áŋŋé aiy níŋ iŋŋi,Ila bán eeŋ ⁵⁵Ila Tin lé Îsa namás kwa síis in kwá ,Yéé ká kwa sá árgi álán gí biŋa ari jiti káwal,Na káŋi ná Bí kwa bisó álán gí ka sí kéyal in ná kaam,Ká kéréŋ kaŋ si kwa sí Gũud áulíti naŋ Tóriŋ áikéyé ba. ⁵⁶Maraŋ kila nyétiŋ bán ilán iŋŋi álán kila Domoŋ kwán Belé see eeŋ âl Rímeŋ eeŋa,Ídé Majira namá kééŋé ná kundie ⁵⁷Kwa kila âl Îsa sí kéyé namá kéŋé ná Îsa sí kundie Túmná Díeŋ Ába kuri lé namá díeŋ ába kuri élla na kwa baina namaŋ Dálíŋ Gũudpálíŋá arrá. ⁵⁸Maraŋ Potoro namá kari lúo namaŋ Ába kuiríŋ Barú lóo it lé âl yé kéŋé namá nyaná kí kila kwaŋ kúl âl kwa sí kawle kwa âl karítí na kuréli ⁵⁹Ídé Ába kuri namaŋ kwa kerna âl kayíŋ ná kúléní álán kaŋíla kayi âl Îsa jiti piyá álán kawe. ⁶⁰Maraŋ jani tog bír ás kumbé ba namaŋ Piyé kwá soŋá kéle liya namá kwa Aw Tabúŋ kéle . ⁶¹Namá in áŋŋé in Duó âl in kwá ,Álán Loŋpíŋ Tog sí puu námá kí sogá Túmmó. ⁶²Ába kuri namás írí jawla ná in kwá Ye sí,Jí jawí tog dog ásjain ba wala ari it âl yeeŋ díŋ áŋŋé wala, ⁶³Maraŋ Îsa bá diriŋ oŋŋo.Ába kuri ii namás ye síis in kwá Ká âl gí ílel jí sí kí Loŋpíŋ kona beléŋ gís see juwa âl jí masáya jaŋ,Loŋpíŋ kwê . ⁶⁴Îsa namá in Jáwí,Bá Jí jaŋ ná kí díŋ suur juwa.Maraŋ Ká wagísiŋ jí sí ,In Tin lé jí bán jagíl ná Dóná Súru kuróŋ lee aŋ ,Ná Jawíl kee ná úndul Kútúŋ dió ⁶⁵Ába kuri namás kééŋ Juriŋas nyéras ná in kwá ,Yé âl Loŋpíŋ írí saa sogá jiti risiŋo, Bí káŋi nás kayíŋ ná saat keer óel Bí naŋ kela bámi Yé kaa kuwá. ⁶⁶Aiy lón Yé ari it ápiyá bâ álán kawe yeeŋ namá in kwíe ee awú ná kawe. ⁶⁷Ídé Yeeŋ namá Kurgo kúŋi kinie naŋ kaldie Rallé naŋ dog pulaŋa kaldul kí kona, ⁶⁸Namá in áŋŋé,jáúli gís , kiŋa sí âl Jí jáso duon jaŋ ⁶⁹Potoro namá dog ila Dárlé kéŋá âl yeeŋ kaiŋ namá kwê Niw díg élla namás in kwá jí dog kí Ísaŋ ban galíliŋá. ⁷⁰Maraŋ Yé úriŋí ásán tin,Namá in beléŋ ká ás aluŋ ba jí káŋi ná jírsiŋ. ⁷¹Albá Yé páal kuro Túsúŋ páal, Kwê keer Niw namá ye sí jágíla namás keerna síis inkwá ,In Duó dog âl kí Îsa alnázeres gé. ⁷²Yé kí asi keer namá dog úriŋí, Ná in beléŋ ká ás aluba in duó sí ⁷³Ítiríŋ albá kwa kayíŋ ná kéréliŋí namá díg êl nás in kwá Potoro,Kí see Jí dog kégeŋ ban ,Dorá âl Jí kége jírsiŋ in gís palíti âl jí kégeŋ ban . ⁷⁴Potoro namás jáá ná in beléŋ Ká ás aluŋ baa in Duó sí Yé in dálaŋ namá nyaná kwa sí ná júndí . ⁷⁵Potoro namá ila Belé lé píjí âl si Îsa kwá ,Âl si kaiŋ ná Zoŋga ákómóla ba álán gí asiŋa iis bawríŋí

Magara 27

¹Albá dine leela pírísínâ kurín tabuŋa kwâŋ kwa binna namá kísínŋul álán Îsa sí kawe ²Yeeŋ namá kirŋul páal namás ila kurín kałdaga síis kundíe ³Na ila duó júda âl si ye sí así âl yé in jágíla âl Îsa janí piyá, Yé namá in kwâ âl túbeŋ eŋŋa namá pírísín aba kuri sí pidenŋa wiyéná iis jáwí. ⁴namá in jáwí ,ká âl kaťeŋa áa kils kewán írí âl arâ jiti ápiyá ba,maranŋ yeeŋ namá in áŋŋá,Na ila kayi dáile ila âl díŋ sur sí ii. ⁵Naŋ dog silbaŋa sí míŋi maśín lé naŋ dog pâl nyaná ná déeŋ sur sí muní ⁶Yé kuri namá pedanâ díŋa bawa ná in kwâ dí belé in kí dálí ás tiliba idí; ná tumuníŋ kamala gé. ⁷Yeeŋ gé nás arás káríe,naŋ kamala kaníe ná ye sí jula. ⁸Namá ila uuŋ ii ná ila rim sí in kaťiya kewán tumun namaŋ étte ⁹Na ila belé âl domoŋ duŋo Jirimáya risigo déeŋ domoŋ lé namá see eŋŋa,Yeeŋ namá kamala ni kábé wayéná iis ila daiginíe sí Isirálinâ dogólá ná ye sí kaníe. ¹⁰Yeeŋ namá kamala sí kaníe álán kule nii ái sa bá kasí Loŋpii kwâ ¹¹Ídé Îsa namá wárinŋ kere kuri,ŋâ tabúŋ ,Kuri kwá namá n kíŋul jí Yawúdán la ába kuri janŋ,yé Îsa namá in jáwí ee bá indálanŋ ii albá bí buwa. ¹²In dálanŋ albás yee síis kándá kí kuri kwâ na kwa banina Yé uu ákuwá ba. ¹³Jandi duŋo namá Ye síis in kwâ Jí kela ájámibâ âl kwa díŋ kirínŋul. ¹⁴Maranŋ yé jínŋo tog bíir ájáví ba in dálanŋ kuriŋa sí namá kilmaŋa simó inŋi. ¹⁵Na namá ila tin élla âl kuriŋa dúó it sí kundíyá âl yeeŋ kóli kilán díó âl túmná kaŋiŋi, ¹⁶Na ila tin lé yeeŋ bás kalŋa âl duó kee túmná ná in kaťiya Îsa na Barnaba ¹⁷In dálanŋ albá yeeŋ súur kísínŋul ,Palat namás yeeŋ síis in kwâ.Kisi ii âl bí buwel álán gís undí barnaba sí gol wala Îsa sí âl in kaťiya Jáso duŋo. ¹⁸Y;e namás ilonŋ Îsa sí âl ilán uuŋ dóŋá írí kayé âl yé jiti. ¹⁹Ila tin lé âl yé kurínŋ kuti lé kéná déeŋ Yáanŋ kwê namás ye sí domoŋ si ádeŋ si piyá,Ila duó sí arí jiti tog dog asi jâba idínŋ yé arí á piyá ba ka sí yíeyliní gís ii déeŋ²⁰Maranŋ palat na kwa banina namás kwa sí in áŋŋé álán kwa sí álán Barabas Îsa sí puu. ²¹Kin awínŋ díó ki sí níŋ undí, Yeeŋ namá in áŋŋé Barabas sí. ²²Palat namás in kwâ na Îsa sí ka síŋ áa âl in kaťiyá jáso duŋo.Yeeŋ namá in kawíye kałdábu lés baldó ²³Yé namá in jáwí kánŋ ,na kaa janí piyá álán si kałdábu lés kałdul,Palat yéi ná in náŋ inŋo. ²⁴Albá Yé jágála ná ye arí jiti ápiyá ba,yé namá jáwúla ná kénŋ koŋa liwo kí koro kwâ tabúŋ namá in kwâ in duó sí arí jiti ásán á ába idínŋ ná ye arí jiti ápiyá ba. ²⁵Awú ná déeŋ wáyínŋ daníŋ sí dáí lee kaye na káínŋ dogólá. ²⁶Yé palat namá Barabas sí júndí ná nyaná na Îsa sí namá júndí ásán kałdábu lés kałbul ²⁷Kałdaga kurínŋ namá Îsa sí kábé namás kałdagánŋ kurínŋ tabu lés kené na kałdaga âl aríná lé kayínŋi namá nyétiŋ dorol káwe. ²⁸Yeeŋ namás kéeŋ jurínŋas kaťul namás purga kirŋul. ²⁹Yeeŋ namá kíyánŋ táŋin káwe ná Tabúŋ kayé namá dóŋá súru lé kirŋul .Namá déeŋ tabúŋ kúul ná káyínŋul namás in kámiŋ Yawúdánŋ kuri. ³⁰Yeeŋ namá déeŋ írí kurgo kiŋíe.naŋ tabu lés kałdíe kí asiŋa sogâ. ³¹Albá yeeŋ ye sí in dálanŋ kányínŋul, namá déeŋ dóŋa boot kulul na díeŋ purga kábé namá kundíe álán si kałdá bulés kałdul ³²Albá yeeŋ elléŋ pâl kuréliní,namás kí duó díŋinŋ si káyí tiye ná in kaťaya simon yé Sarosíná lé kéné yeeŋ namá ye sí kígíe álán kégeŋ kiyal nás kałdabus báwú.³³Yeeŋ namá ila lóo le kaŋul âl in kaťiyá Gulat.Ál lóo wáyínŋi. ³⁴Namás kiras kaníe álán ba albá yé in náŋ si iwya namá úrinŋi álán baa ³⁵Albá yeeŋ ye síis kałdíbu lés kałdul namá yéeŋ jurínŋa kaŋgare kí urúnŋ dag, ³⁶Namá kúl nás ye sí kane. ³⁷Déeŋ tabuŋ írí namá rimínŋ sárí kayé ná in rímeŋ káwe in âl Yawúdánŋ ába kuri ii. ³⁸Kama aw namás kí Îsaŋ si Kałdábulés arrá kałdul,díg sí dóŋá súrúnŋ erre na díŋ sí dóŋa gorónŋ erre. ³⁹Kwa kila asá daki kayínŋ namá káyígul na tabuŋa kirtul. ⁴⁰Ná in kámiŋa,Jí janŋ ná in jámiŋ álán in maśín sí jaw namá jutúmó kí soga iis.Díŋ suur sí jopó abá jí kí see Loŋpii,ŋ kwê janŋ japúnŋo kałdábulé ⁴¹Kuri appâ na kwa baina namás dog si in áŋŋé Yé námánŋ kwa sí teyá pii salá déeŋ suur sí teyá piyá. ⁴²Yé námánŋ kwa sí teyá pii déeŋ suur sí teyá áŋpiyá báa,Yé âl Isirálinâ ába kuri ii .kál awú ná búŋo kałdábu lé,In dálanŋ kí bánŋ ye sí see kái. ⁴³Yé Loŋpii sí see tiyéł Loŋpii kál awú ná ráánŋ abá kúél ye sí yé ii ná ila belé sí kwâ âl si yé loŋpínŋ kwê ii. ⁴⁴Na in dálanŋ dog kam âl kí Îsaŋ arrá kałdábu lés arrá kałdul namá dog sátpiyá. ⁴⁵Mínna na naman níŋ tin oss na díŋ élla álán lóo lulueŋ namaŋ tin tise lé. ⁴⁶Albá tin tise pago Îsa namá kí urú kómóla ná in kwâ máwúlo máwúlo âl in si árre ii dúínŋ loŋpii dúínŋ loŋpii Jí kánŋ gí

jundí. ⁴⁷Namaŋ kwa kila âl íde kéréliní namá in áŋŋé âl si Ilíja sí s tarí pii ⁴⁸In dálaŋ díg díeŋ díó namá sákíá ás kiras báwú lé kí kásá namás íní Îsa sí álán baa. ⁴⁹Na kerna gal ná in kámiŋa âl bundí yé sí in dálaŋ bundí ná kaŋíl yé déeŋ Ilíja âl kee álán élla ná púló. ⁵⁰Kí asi keer Îsa namá dog kí urú kómóla ná déeŋ jaiŋ íní in dálaŋ ⁵¹In dálaŋ âl yé nyaná namaŋ lóó âl yeeŋ kaŋŋi namá túriŋ kariŋo írí namaŋ túlle na suuru ná írtiŋó la namaŋ kítóná púíye. ⁵²Naŋ dog turbaŋa palíŋé namaŋ kwa kila âl kúsiŋ ná tulléŋa kiŋiŋ namá kurul ná keŋé. ⁵³Yeeŋ namá páál kurul âl déeŋ jawla baru tulêŋ díó kári,naŋ si kwa soŋâ sí lónóla ⁵⁴Romaníŋ kaŋdagá tabu na kwa kila âl kaiŋ nás Îsa sí kánéŋí namá kaŋile suuru ayi írtiŋóla na tótáná kila âl iŋŋi Yeeŋa sí namá kaŋi sasona tíyo ná in áŋŋé kí see in âl si Lonpiŋ kwé kéná. ⁵⁵Yáaŋa kila âl Îsaŋ kaŋiŋ kaŋiŋí ná déeŋ oro káwéŋí yeeŋ dog tabúŋ kayiŋ kúléŋí kara. ⁵⁶Naa lii Moo Majdiliya na dog Moo Jimenâ Iya na Ísibiŋâ Zebedeŋ dog;olán Iya.⁵⁷Albá lóó arra eŋŋa namá duó kawáj élla elle aramalé ná in kaŋiŋi Ísib,Yé dog Îsaŋ Majira lé kéná.⁵⁸Yé Palat lé nyaná nás in kwă álán Îsaŋ wayitól íní.Na Palat inkwă álán kaŋiyal ye sí. ⁵⁹Ísib namá wayitól bawa nás kí juri seyâ niwo. ⁶⁰Namás déeŋ turba diwô lés kulpul âl díto lee kandé.Namá díto appâ kayé turbán orre namá kuro. ⁶¹Moo Majdaliya na moo keer kuŋo namá íde turbán kili kayán ná káwiŋi ⁶²Kí sog keríŋ âl yeeŋ kayán ná ásíleŋ kíndéliní,Pirísíŋá namá kí déeŋ kuriŋ na jandi duŋo kúl.⁶³Yeeŋ namá in áŋŋé,dáŋŋi kuri kiŋa sí bá gís timbít wáŋí ti ila duó piyódoŋi belé âl in beléŋ yé álán bá kee na sogá iis síŋ diyó básíŋ jawla. ⁶⁴Yé namás in kwă âl si bánno ila turba sí naman níŋ kila sogá iis betul álán kén majira kákéla ba ná kabe námá in aŋal âl si yé wáyí lés jáwúla,namaŋ ilán rímeŋ eeŋ sog díg lé ⁶⁵Palat namás yeeŋa sí in kwă,âl jánno kwă babúŋ namá boo nás bánno. ⁶⁶Íde yeeŋ namá kéné álán si kánol turba sí namás Dítoŋ kayé nás kanne

Magara 28

¹Moŋâ soŋ kóliŋ diwó ii sog wara kuŋ kóliŋ lé âl Moo majdiliya na Moo keer kuŋo namá kéle álán turba sí kaŋíla. ²Íde namá suru írtiŋó la in dálaŋ namá Lonpii,ŋ Meleg kéná ná élla jawil namá turbán díto kara jáwí. Ná déeŋ írí oŋŋo ³Déeŋ jaŋiŋiŋ namá in eŋa niná jeriŋ tiyâ,na kén jaŋiŋa bá in teyá gé inná kútu. ⁴Yeeŋa sí namás mamís tíyo ná in kiŋi niná kwa wayi tólá ⁵Lonpiŋ meleŋ namás yáaŋa sí in kwă Lóó abá ba .Ká aluŋ si bí âl Îsa sí buwél asá káldá bulés kaŋdul. ⁶Yé inne ákeba ,maran Yé jáwla si niná balbá yé kwă bála ná ila lóó baŋíl âl Yé uŋŋa . ⁷boo kí waar nás kéeŋ majira sí buwa,Yé âl si wáyí lee jáwúla yé nyaná dem jalílé. Kílâ álán ye sí baŋíl bán indálaŋ bumbón áyí saa ká waa ⁸In dálaŋ yáaŋa namá turba sí kundie kí kaŋi na kilmán simmiŋ,Namá kéné álán si kéeŋ majira sí kwă. ⁹Îsa namás kégeŋ si káítie namá dóŋá inní ,Yáa namá kí kuraŋ déeŋ tabúŋ nás júma ye sí . ¹⁰Îsa namás yeeŋa sí in kwă,Kaŋi agí tíba .boo nás kúŋiŋ bárŋa sí buwa álán jalíl sí kundíya.yeeŋ bá giŋ kaŋíla¹¹Ila lé âl yáaŋa kawŋi tíeŋi, wuŋŋa díŋa díi namá éllé kawŋie nás díeŋ kuri sí áŋŋé beléŋá kila âl yeeŋ kela kámmíye ná iŋŋi . ¹²Albá kuri ila belé sí kela amí namá kí kwa bayina jóŋ káwe ila úŋŋ namá kamala soŋâ kanie kaŋdagaa sí, ¹³Namá in áŋé yeeŋa sí âl Îsaŋ majira kúndúlá álán déeŋ suriŋ waitúl sí kule abá kí kuŋo ¹⁴Abá ila belé kaŋdaga lé pago,kí bán ye sí kabúŋ na deer kwă nyét¹⁵Kaŋdaga namá kieŋ kamala kábé namá ila sí káwe âl sí yeeŋ sí áŋé.ila belé namá ŋáriŋi Yawúda lé nyét namaŋ eté dog ¹⁶Kila majira waye na aŋ namá galíli kééŋé .ila púgó lé asá Îsa palí. ¹⁷Kila albá ye sí kaŋile namás ye sí kuris kúúl na díŋa ná kawriŋé ¹⁸Îsa namá díe lé élla namás risiŋo ,kuro nyét áila ka sí kanie suuruŋ írí na jawil. ¹⁹Boo ná majira báa kwa sí nyét.na koró babí kí bán kona na kwé na kuwo teyáŋa ²⁰Báwlisi álán baŋi káwal kila beléŋá áisa ká waa. Na ká kí biŋa kaŋ kéréŋ namaŋ jágáŋi sogá lé.